

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knašova ulica št. 5/1
Telefon št. 72, ponoči tudi
št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištvu: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 96.Inzeratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 493.Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.Račun pri poštne čel. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 - Praha čelo 98.180.
Wien, Nr. 105.217.

Ljubljana, 8. aprila.

Iz Pariza so prišle vesti, da se je dosegel sporazum med francosko in angleško finančno delegacijo, ki sta se že nad dve leti pogajali o rešitvi problema carskih dolgov. Sovjetska vlada, ki je bila izjavila takoj po zmagi boljševizma, da se ne smatra za plačnika dolgov, ki jih je bila napravila bivša carska vlada v inozemstvu, se je v pogajanjih s Francijo pokazala pripravljeno, da povrne do neke mere škodo, ki so jo trpeli s tem francoski upniki, v prvi vrsti mali vlagatelji. Dolgo so se vlekle pogajanja, ker se delegaciji nista mogli sporazumeti o vsoti, ki naj se plača, kakor tudi vse o modalitetah, kako naj se odplačuje. Vrh tega se je stvar komplicirala spričo ruske zahteve, da se z odplačevanjem zveže novo francosko posojilo sovjetski Rusiji; to je bilo seveda poglavitna želja, ki je odločilno vplivala na rusko naklonjenost za sporazum.

Sedaj se je sporazum dosegel, in sicer z obojestranskim popuščanjem. Ni še točnih vesti, kaj so podrobni pogoji sporazuma, bodisi glede ruskega odplačevanja, kakor glede francoskega posojila; tudi glede ruske garancije v obliki podelitve koncesije v petrolejskem predelu Kavkazije; ako so poročila, osobito kar se tiče petrolejske koncesije, točna, ne more bit dvoma, da je Francija dosegla velik uspeh.

Ali še posebno važna postane vsa zadeva francosko-ruskega sporazuma, ako jo premostrimo s perspektive sodobne svetovne in specijelno evropske politične situacije. Takoj naj se opozori na vest, da se je Anglija vznemirila in napravila zelo presenečeno gesto proti Parizu.

Ako so prve vesti o francosko-ruskem sporazumu točne, ne more biti dvoma, da se ta dogodek razvije v izredno važno senzacijo mednarodne politike. Predvsem se ne da zanikati, da v Londonu z njim ne bodo zadovoljni. Anglija je snovala protisovjetski blok; dosledno se je trudila, da onemogoči sovjetski vladi, opomoči si z evropskim kapitalom, zato je angleška finančna delala proti posojilu, ki ga je Moskva tako vztrajno iskala v Evropi. Anglija se je trudila, da tudi Nemčijo odvrne od Rusije, zato je forsiral njen pristop k Društvu narodov in jo napol pridobila za svoje načrte. Angleška protisovjetska akcija je postala živahna osobito, odkar se je tako močno poostiril angleško-ruski konflikt na Kitajskem. Zdaj bi ta politika doživela neuspeh od strani, kjer ga morda ni bilo že sedaj pričakovati.

Pred tedni je vzbudilo največjo pozornost, ko je Italija ratificirala besarabski protokol in s tem dokumentirala, da se postavlja odločno na angleško stran; oddaljeval od sovjetske Rusije so sprejeli v Moskvi z velikim ogorčenjem. Ta dogodek bi bil sedaj v izdatni meri paraliziran, zakaj ne da se zanikati, da bodo tudi v Moskvi sporazum s Francijo taksirali kot neuspeh angleške obkroževalne politike. Koliko je Francija namenjena podpirati sovjetsko Rusijo, je seveda vprašanje zase, osobito ako naj se to smatra kot oddaljeval od angleške smeri. Toda avtomatično mora imeti pariški sporazum za posledico napredujoče zbliževanje med Parizom in Moskvo in odtujevanje med Parizom in Londonom, ali v zvezi z vsem tem tudi nadaljnje odtujevanje med Parizom in Rimom ter zbliževanje med Parizom in Berlinom. Morda bodo temperamentni komentariji trdili, da je Francija ta preokret svoje politike pričela po prevdajanem načrtu in kot reakcijo na italijansko izzivalnost, ki jo Anglija podpira; tako tolmačenje bi se bržkone moralo smatrati za prenačleno. Ali razvoj politične situacije v Evropi gre, kakor pričajo znaki, sam v tej smeri in ako bi ga skušali v Parizu pospešiti, bi gotovo ne moglo presenečiti. Saj bi se s tem razporeditev političnih sil v Evropi izdatno premaknila in ne na škodo Franciji, marveč na škodo njenim javnim in tajnim nasprotnikom.

Zadeva se sedaj v izdatni meri tiče tudi nas. Da paralizira italijansko ofenzivnost na Balkanu, forsira Francija zbližanje med Jugoslavijo in Bolgarijo, kar je gotovo eden najaktualnejših problemov balkanske politike po tiranskem paktu. V bdnosajih do sovjetske Rusije je ostala naša kraljevina v pasivni ali celo v odklonilni vlogi, kar se je gotovo v izdatni meri zgodilo z ozirom na nekatere naše zaveznike. Ako se je Francija pogodila s sovjetsko Rusijo, odpade za nas sleherni pomislek iz rezerviranosti. Zato bi bila, ako se vesti iz Pariza potrdijo, pač najprimernejša prilika, da stopi naša država s sovjetsko vlado v stike ter jo prizna in si s tem ustvari pogoje za nadaljni razvoj odnosov do bližnjega in daljnega evropskega vzhoda. Naše javno mnenje zahteva še dalje časa, da se prične novo razmerje do Rusije in dogodki zadnje dobe bodo to razpoloženje še povečali. Ozirom na Anglijo, ki nam je moral biti važen v obstoječi situaciji, bi se pač izdatno skrčilo, ako je Pariz pokopal ta-

Uzunović noče radičevcev

Nenaden preokret v politični situaciji. — Strah pred pašičevci. Obnovljeni poskusi za sporazum z Demokratsko zajednico. — Odstop Bože Maksimovića?

Beograd, 8. aprila. p. Senzacijo današnjega dne tvori nenaden preokret v politični situaciji ali bolje preokret v naziranju skupine g. Uzunovića. Dolge tedne so si Uzunovići zaupniki prizadevali, da bi odcepili radičevce od opozicije in ga pridobili za zopetni vstop v vlado pod kolikor mogoče ugodnimi pogoji. Uzunovičev prijatelj Mita Dimitrijević je bil v zadnjih tednih ponovno v Zagrebu, kjer se je pogajal s Stjepanom Radičem, v Beogradu pa je skrbel za stalen kontakt Pavle Radič.

Včerajšnja seja vodstva in poslanskega kluba HSS v Zagrebu je prinesla popolno zmago Uzunovičevih prizadevanj. Radičevci so v načelu izrazili svojo pripravljenost, da stopijo v vlado in to pod tako ugodnimi pogoji, kakor jih uzunovičevci najbrž niso pričakovali. Zahtevajo samo razpust zagrebskega občinskega sveta in svobodne roke v oblastih, kjer imajo radičevci večino. Na oba pogoja radikali lahko pristanejo in zato se je sinoči splošno mislilo, da je vstop radičevcev v vlado že gotova stvar.

Zato je vzbudilo danes zjutraj veliko senzacijo »Vreme«, ki je objavilo članek ministra dr. Srškića, enega izmed glavnih voditeljev Uzunovičeve skupine v radikalskem klubu. Srškić se izreka v tem članku proti obnovi koalicije z radičevci in apelira na Demokratsko zajednico, da si premisli ter vendare vstopi v vlado. Nadaljni dogodki današnjega dne so pokazali, da je nasto-

pil dr. Srškić sporazumno z ministrskim predsednikom Uzunovičem. Ta je namreč pred novinarji naravnost desavuiral Mito Dimitrijevića, češ da ga ni nikdar pošiljal k Radiču. Zatrjeval je, da z radičevci sploh ni bil v nikakih pogajanjih in da je prišlo do včerajšnjih zagrebskih sklepov brez njegove iniciative.

Ponovno so se danes sestali gg. Uzunović, Srškić in Maksimović. Zatrjuje se, da bodo uzunovičevci še enkrat poskusili pridobiti Demokratsko zajednico za vstop v vlado, ako pa se to ne posreči, bodo za vsako ceno poskusili aranžirati vsaj začasen sporazum s pašičevci, tako da bi lahko za nekaj časa ostala na krmlu še sedanja vlada. V obeh slučajih bi bili pripravljeni popustiti glede notranjega ministra Bože Maksimovića, katerega odstrop označujejo kot *conditio sine qua non* tako davidovičevci kakor pašičevci, Uzunović bi baje pristal na kompromis, da bi Maksimović sicer odstopil kot notranji minister, dobil pa kak drug resort.

Kaj je pravi vzrok nenadnega umika uzunovičevcev, ni prav znano. Splošno pa se domneva, da je prišlo do njega radi pritiska pašičevcev, ki so zagrozili, da bodo izstopili iz kluba, ako se obnovi koalicija z radičevci. Odiha, da so razbili klub in stranko, pa si gg. Uzunović in Maksimović v sedanjem trenutku ne upata prevzeti, ker je sodelovanje z radičevci tudi pri masah radikalnih volilcev skrajno nesimpatično.

Ministri in vladni poslanci štrajkajo

Vlada sabotira delo zakonodajnega odbora. — Preprečila je obe za danes sklicani seji, na katerih naj bi se definitivno sprejel zakon o centralni upravi.

Beograd, 8. aprila r. Ob 10. dopoldne se je imela vršiti seja zakonodajnega odbora. Na dnevnem redu je bilo nadaljevanje razprave o zakonskem načrtu o centralni upravi. Na sejo je došlo izmed 14 članov samo 7 poslancev. Odstotek je bil tudi minister za izenačenje zakonov dr. Vasa Jovanović, ki bi moral seji prisostvovati, a je odpotoval iz Beograda, ne da bi odredil svojega zastopnika. Predsednik zakonodajnega odbora Ljuba Živković je ugovoril, da za sejo ni potrebnega kvoruma, in je predlagal, naj se seja odloži do ponedeljka. Posl. Moskovljević je ostro napadal vlado, da sabotira pozitivno zakonodajno delo in da nasprotuje tudi zakonu o centralni upravi. Samostojni demokrat dr. Srdjan Budisavljević je povdaril, da je načrt zakona o centralni upravi izdelal in predložil dr. Milan Srškić, ki ga je že zastopal v zakonodajnem odboru in ga lahko utemeljuje tudi sedaj. Navzoči člani zakonodajnega odbora so se sporazumeli, da se bo

vršila seja popoldne in predsednik Živković je obljubil da na njo povabi dr. Milana Srškića.

Na popoldansko sejo pa je prišlo samo 6 poslancev opozicije. Dr. Srškić je sporočil, da ne prevzame zastopstva za odsotnega ministra dr. Jovanovića, ker ne pozna njegovih intencij. Tako se seja zopet ni mogla vršiti.

To sabotiranje vlade in vladne večine je vzbudilo med opozicijo veliko ogorčenje. Pokazalo se je, da hoče vladna večina le javnost prelestiti, ko zagotavlja, da bo sprejela celo vrsto zakonov, ki so potrebni za ozdravljenje našega državnega življenja. Med te zakone spada v prvi vrsti tudi izredno važen zakon o centralni upravi, ki ga je zakonodajni odbor že skoro vsega predelal tako, da bi lahko končal svoje delo samo na eni seji in bi zakon nato takoj prišel pred Narodno skupščino. Tega pa vlada očitno noče in je zato onemogočila obe današnji seji.

Subskripcija drugega ameriškega posojila

Beograd, 8. aprila. p. Finančno ministrstvo je potom službene agencije Avala izdalo obvestilo: Finančno ministrstvo poroča, da se je emisija drugega dela zunanje ga posojila v zlatu s strani skupine Blair & Comp. izvršila včeraj v Newyorku. To drugo posojilo znaša 30 milijonov dolarjev s 7 odst. obrestmi in se ima vrniti v 35 letih. Od tega posojila je 15 milijonov dolarjev namenjenih za splošne državne potrebe, 15 milijonov pa za početna dela pri zgraditvi Jadranske železnice. Posojilo se emitira po kurzu 92.5. Subskripcija se je odpravila ob 10. dopoldne in je bila vsled nadsubskripcije par minut nato že zaključena.

Odgoditev oblastne skupščine v Zagrebu

Zagreb, 8. aprila. r. Na današnji seji oblastne skupščine je bila po končani specialni debati sprejeta uredba o stavbnem redu na deželi. Nato se je vršila stavbna o uredbi glede zapiranja in odpiranja trgovin in obrtnih delavnic ob nedeljah in praznikih. Uredba dopušča, da so trgovine in male delavnice odprte tudi ob nedeljah in praznikih dopoldne. Razprava je bila vrlo živahna in burna. Po krajši specialni debati je bila uredba sprejeta z 67 proti 2 glasovom, nakar je predsednik dr. Maček zaključil sejo in napovedal prihodnjo za 19. aprila. Na dnevnem redu nove seje bo oblastni proračun. Po zakonu mora biti oblastni proračun sprejet 2 meseca po otvoritvi skupščine, torej že do 23. aprila.

ke ozire in se sporazumel z Moskvo kljub temu, da mu bodo posebno v sedanjem trenutku v Londonu ta korak zelo zamerili.

Podoba je tedaj, da se vrača evropska politika v svoj normalni tir. To spoznanje nam nalaga nove, neodložljive dolžnosti.

Jezikovna borba v baški oblastni skupščini

Sombor, 8. aprila. p. Na včerajšnji seji oblastne skupščine, ki zaseda od ponedeljka naprej vsak dan dopoldne in popoldne, je došlo do burnega incidenta. Ko je skupščina razpravljala o členu 21. svojega pravilnika, je zahteval nemški oblastni poslanec, da smejo nemški poslanci v oblastni skupščini govoriti v nemškem jeziku. Temu predlogu se je pridružil tudi madžarski poslanec dr. Edo Balaši, češ, da so tudi v nekdanji Ogrski lahko narodne manjšine v županijskih skupščinah govorile v svojem jeziku. Predlog Nemcev in Madžarov je podpiral tudi poslanec dr. Nikolić, član Davidovičeve stranke, radikalni poslanec Mita Kličin pa mu je nasprotoval, češ, da oblastna skupščina ni poklicana, da rešuje to vprašanje. Končno so se stranke zedinile na deklaraciji, ki jo pošljejo vladni in ki se glasi: Oblastna skupščina načelno ne nasprotuje, da se oblastni poslanci poslužujejo svojega materinskega jezika. Skupščina pa se ne smatra za poklicano, da reši to stvar v svojem delokrogu. Zato se obrača na kr. vlado, da reši to vprašanje.

Akcija za spojitev dalmatinskih oblasti

Split, 8. aprila n. Danes je oblastna skupščina nadaljevala svoje delo. Na dnevnem redu so bila poročila raznih odborov. Radičevski disidenti so stavili nujen predlog, da se spilita in dubrovaška oblast spoji. Proti temu so nastopili radikali. Za nujnost predloga je glasovalo 24 poslancev, 11 pa proti, dočim se je 9 poslancev vzdržalo glasovanja. Nujnost predloga je bila s tem sprejeta.

Nato so radičevski disidenti vložili nujen predlog proti ratifikaciji nettunskih konvencij. Odposlanec velikega župana se je protivil, da bi se ta predlog čital, bil pa je navzlic njegovemu protestu prečitán. Po tem se je seja prerasla za tajno ter se je pri tem glasovalo o tem predlogu.

Italija išče še druge zaveznike

Bethlen pri papežu. — Konec oficijelnega bivanja v Rimu. — Italija hoče med seboj zblížiti tudi druge države. — Rumunija ni preveč zadovoljna s pogodbo. — Značilen francoski glas.

Rim, 8. aprila. o. Mestna občina je priredila grofu Bethlenu svečan sprejem na Kapitolu, kjer se je zaključilo oficijelno bivanje madžarskega ministrskega predsednika, ki se je sinoči poslovil tudi od Mussolinija v Rimu.

Ostal bo v Rimu še nekaj dni, a samo kot privatnik. Danes je bil grof Bethlen v Vatikanu, kjer ga je sprejel papež v avdijenci, ki je trajala 22 minut. Grof Bethlen je obiskal tudi vatikanskega državnega tajnika kardinala Gasparrija. S papežem se je razgovarjal o težavnem položaju, v katerem se nahajajo zaradi razdelitve nekdanje Avstro-ogrške monarhije nekatere madžarske škofije, ki so po mirovni konferenci izgubile tudi svoje premoženje. Kakor zatrjujejo v vatikanskih krogih, se bo kmalu vršila v Rimu konferenca, na kateri se bo skušalo rešiti to vprašanje. Na konferenco bodo povabljeni zastopniki Jugoslavije, Madžarske in Rumunije.

Rim, 8. aprila. s. V tukajšnjih diplomatskih krogih računajo, da bi mogel sedanji italijansko-madžarski sporazum dati inicijativno za druge pogodbe, ki bi odstranile sedanje nezaujanje proti Madžarski. Budimpešta je opustila svojo izolacijo, Italija pa je sama pokazala, da bo prizadevanja Madžarske za dosego miru z vsemi močmi podpirala. Italijanski posredovanje bo skušalo najprej doseči trdne odnose med Varšavo in Budimpešto, nakar bo nadaljevalo v istem smislu v Bukarešti. Italija je s prijateljsko pogodbo z Rumunijo in ratifikacijo besarabske pogodbe odkrito dokazala svojo lojalnost. Odnosaji med Rimom in Budimpešto, katerih prisrčnost se ni nikdar skrivala in dasi so dobili sankcijo še le sedaj s pogodbo, ne smejo in ne morejo več sence na prisrčno razmerje do Rumunije. Z odkritim zadovoljstvom bodo v

Italiji pozdravili oni dan, ko se bo rumunsko-madžarsko razmerje spremenilo v odnosaje prijateljskega sosedstva.

Bukarešta, 8. aprila. d. Vlada je naročila svojemu poslaniku v Rimu, naj se podrobno informira pri italijanski vladi v svrhu prijateljske pogodbe z Madžarsko. Precej povoda za to je dala interpelacija poslanca Davile na zunanje ministrstvo, kakšno stališče zavzema kabinet do italijansko-madžarske pogodbe in do govorov, ki sta jih imela pri podpisu Mussolini in Bethlen. Vprašal je tudi, ali ne ogroža morda pogodba Male antante. Minister se ni odgovoril na to interpelacijo.

Casopisje nikakor ne razpravlja ugodno o sklenitvi prijateljske in razsodiščne pogodbe med Italijo in Madžarsko. Liberalni »Vitorul« pravi, da so Mussolinijeve izjave na banketu naprville na rumunsko javnost mučen vtis, ker se je dotaknil vprašanj, čijih razprava je za državo žaljiva. Rumunija nima ničesar proti temu, da Italija in Madžarska uredita svoje medsebojno razmerje, v Rimu so pa pri tem šli predalet. Končno upa list, da se bo Mala antanta kmalu zopet sestala in pri tem razčistila gotova vprašanja, ki so za Rumunijo važna.

Pariz, 8. aprila. (pa.) »Homme Libre« piše glede odprave vojaške kontrole na Madžarskem, da so to storili zavezniki v smislu duha locarnskega pakta, z željo, da pospešijo mirovne namene madžarske vlade. Komaj prost teh ovir, se je Bethlen takoj vrnil na nove politične kombinacije. Skoraj bi se lahko reklo, da je Italija komaj čakala trenutka, da se je bila Madžarska rešila vojaške kontrole in da jo je potem »pred vsem svetom priznala za svoja« favorita in sodruknika. »Petit Parisien« piše, da bi morala Italija z Jugoslavijo ravno tako postopati kot z Madžarsko.

Rusija preti Kitajski z represalijami

Razburjenje zaradi incidenta s pekinškim poslanilstvom v Moskvi. — Pred prekinjenjem diplomatskih odnosov? — Akcije proti sovjetskim zastopnikom. — Protikomunistično postopanje Kantonca Čangkajška.

Moskva, 8. aprila d. Dejstvo, da je dal maršal Čangtsošin vdreti v rusko poslanilstvo v Pekingu in da je izvedel hitro preiskavo, je razburilo vlado in druge narodne kroge. Vlada se je takoj sestala k seji in dolgo razpravljala o korakih, ki jih je treba storiti, da dobi Rusija zadostneje za to kršitev poslaniške elsterioritarnosti. Zlasti časopise zahteva represalije od severne Kitajske. Čudno je tudi, da vlada ne more dobiti brzojavne zveze s svojim diplomatskim predstavnikom v Pekingu in da je prešla prve vesti o dogodku po ovinkih in z veliko zamudo. Vse kaže, da severnokitajska oblastva ustavljajo diplomatske brzojavke za Moskvu, kar še bolj razburja tukajšnje merodajne kroge.

Kakor se čuje z raznih strani, namerava storiti vlada ostre korake proti Pekingu. Predvsem misli odpoklicati svojega poslanika in vse ruske konzule z ozemlja severne Kitajske, hkrati pa izgnati kitajskega diplomatskega predstavnika iz Rusije. S tem bi bili prekinjeni diplomatski odnosi med obema državama. Pekinški incident bo še pripomogel k temu, da bo Rusija tudi oficijelno priznala kantonsko vlado in poslala svojega predstavnika v Hankov. K vsemu temu prihaja še nov moment. V Sanghaju so evropski dobrovoljci obkolili sovjetski konzulat in preiskujejo vsakogar, ki ima opraviti z njim. Ruski konzul je protestiral proti takemu postopanju.

Peking, 8. aprila. s. Ruski odpravnik poslov je izročil listom prepis protestne note zaradi hitne preiskave na poslanilstvu. V noti se naglašja nedotakljivost poslaniškega poslopa in očita policiji in vojaštvu, da je surovo postopalo z ljudmi v poslopu. Priponil je, da je Moskva o zadevi obveščena in da bo storila svoje korake.

Sanghaj, 8. aprila. s. Policija je obkolila sovjetski konzulat, tako da ni mogoče niti priti niti oditi iz njega. Sovjetski generalni konzul je zaradi tega protestiral pri konzularnemu zboru in pri kitajskem zunanjem komisariju. Položaj je zelo napet.

Tientsin, 8. aprila. s. Ruski generalni konzul je zaprl v svojem poslopu in nima nikake zveze s konzularnim zborom. Bolj se tudi, da bi njegovih uradov preko noči ne izropali. Kitajska policija je z dovoljenjem francoskega konzula preiskala sovjetsko banko in borzo kitajskih vzhodnih železnic na francoski koncesiji ter zaplenila razne listine.

London, 8. aprila. s. Reuter poroča, da so ukrepi proti sovjetskim zastopnikom v Pekingu, Tientsinu in Sanghaju istovestni s splošnim protikomunističnim postopanjem generala Čangkajška, ki hoče nastopiti proti komunizmu z vsemi političnimi in vojaškimi sredstvi.

Včeraj se je vršilo važno zborovanje kantonskih generalov in so storili važne protikomunistične sklepe, o katerih pa se čuva stroga tajnost.

Peking, 8. aprila. ad. Ministrski predsednik Wellington Koo je ponudil maršalu Čangtsošinu ostavko. Kot prihodnjega predsednika vlade imenuje generala Jungjutunga. Vzrok demisije Koo je iskati v sporu z Rusijo. Predsednik vlade je v odgovoru rukememu poslaniku na njegov protest očital, da je skrivaj zločinca in jim pomagal pri izpodkopavanju državne avtoritete.

London, 8. aprila. (be.) Razlike med sta-

Razlaga tiranskega pakta

Kot podlaga pogajanj z Italijo.

Beograd, 8. aprila r. O direktnih pogajanjih med Jugoslavijo in Italijo še ni konkretnih vesti. Minister zunanjih poslov dr. Perić sestavlja instrukcije za poslanika Rakica v Rimu. Pogajanja se bodo vršila na temelju tolačenja tiranskega pakta. Pogajanja in naši bodoči odnosi z Italijo bodo odvisni od tolačenja, ki ga bo dal Mussolini. Ako bo Mussolini striktno tolačil člena 10 in 12. pakta Društva narodov, tedaj bo lahko pojasnil člen 1. tiranskega pakta. Člen 10. in 12. pakta Društva narodov prepovedujeta posebne pakte, ki obsegajo več kot znanje garancije neodvisnosti in celokupnosti države. Ker čl. 1. tiranskega pakta to mejo krši in ker obsega garancijo za gotov režim v Albaniji bo moral ta člen po paktu Društva narodov odpasti.

Pariz, 8. aprila. s. Albansko poslanilstvo odločno demantira angleško vest, da bi bilo sedaj 30.000 italijanskih vojakov v civilu v Albaniji in da Italijani tamkaj izkrcavajo vojni material.

Priporjitev Kastva in Krka k karlovski oblasti

Sušak, 8. aprila. n. Oblastni poslanci so odpotovali v Karlovac na izredno zasedanje primorsko-krajiške oblasti, ki se vrši jutri z ednim dnevnim redom: priporjitev Kastva in Krka k primorsko-krajiški oblasti. Glede Kastva in Krka je v načelu že rečeno, da se pripojita tej oblasti ter se bo jutri na oblastni seji po vsej priliki o tem sprejel tudi konkretni sklep. Kar se tiče otkov Rab in Pag vprašanje pripojitve še ni definitivno razčiščeno, ker obstoje med tamšnjim prebivalstvom nerazpoloženja namram pripojitvi k primorsko-krajiški oblasti. Ako se pripojita Krk in Kastav, se poveča v primorsko-krajiški oblasti število poslancev od 62 na 65 in število prebivalcev za 40.000. Kastav bi poslal v oblastno skupščino enega radičevca, Krk pa 1 davidovičevca in enega klerikalca.

Rusija in Turčija proti Italiji

Angora, 8. aprila s. Ruski poslanik Surić ki je bil odpotoval na dvomesečni dopust v Moskvo, se vrne prihodnje dni zopet semkaj. Njegov povratek je v zvezi z zapletljaj na bližnjem vzhodu, ki so nastali radi napetosti med Italijo in Jugoslavijo. Govori se tudi o tajnem skupnem postopanju Turčije in Jugoslavije, ker se čuti obe ogroženi od Italije.

Budimpešta — Beljak — Reka

Kako hoče Italija izolirati Jugoslavijo od madžarskega dostopa na morje.

1 Rim, 7. aprila. Sklenitev prijateljske pogodbe z Madžarsko in pogajanja glede reške luke spravljajo zopet na površje vprašanje predljudske železnice, ki je že bila v razpravi, a se je gradnja odložila za kasneje. Splošno mnenje je, da morajo dobiti italijanska pristanišča ob gornjem Jadranu dotok iz zaledja, iz Madžarske, Avstrije in južne Nemčije, toda ne po jugoslovanskem ozemlju. Zaradi tega je postala ta železnica zopet zelo aktualna.

Iz političnih in gospodarskih razlogov naj bi se Trst zvezel z moderno, dvotirno železnico in z električnim obratom z Beljakom kot križiščem večjih železnic na Koroskem. Proga od Trsta do Sv. Lucije ob Soči se mora popraviti in zgraditi drugi tir. Od tu naj se zgradi nova železnica pod Predilom do obstoječe proge iz Vidma preko Trbiža v Beljak. Avstrija mora seveda izpolniti staro progo v železničnem smislu. Da se more tudi Stajerska posluževati predljudske železnice, naj bi se zgradila nova, takisto moderna proga za mednarodni promet iz Gradca do Celovca, na kar se že deli časa misli. Ravno tako naj Avstrija izpolni svojo železnico preko Fehringa, da bo mogla obvladati pričakovani promet z Madžarsko.

Italijanski gospodarski krogi forsirajo gradbo še dvojne novih železnic, oziroma delno izpolnitev obstoječih delov v prvovrstni, seveda takisto dvotirni progi. Od Ajdovščine naj se zgradi nova železnica do St. Petra na Krasu in tako ustvari izvrstna zveza Gorice z Reko, ki naj pride v prvi vrsti za madžarsko blago v poštev. Poleg tega se

ima čimprej zgraditi dvotirna proga Trst-Reka, tudi ta na električni pogon. Izkazalo se je, da dela zveza Trsta z Reko preko St. Petra prevelik ovinek in je tudi prestrma in zato vlaki ne morejo hitro voziti.

Iz Avstrije in južne Nemčije naj bi prihajalo blago in seveda tudi potniki preko Beljaka po predljudsko-bohinjski železnici večinoma v Trst, deloma tudi na Reko. To pristanišče pa je zamišljeno v prvi vrsti za madžarsko blago. Iz Madžarske naj bi vozili direktni osebni in tovorni vlaki preko Raba in Fehringa v Gradec, odtod v Celovce in Beljak, potem pa preko Sv. Lucije, Gorice in St. Petra na Reko. Ustvariti bo treba dobre italijansko-avstrijsko-madžarske železniške tarife za tranzitno madžarsko blago. Na ta način upajo merodajni krogi oživitvi promet preko Trsta, na drugi strani pa ustvariti zvezo med Madžarsko in Reko preko Koroske in Goriške, tako da bi šel promet mimo ali bolje rečeno, okoli Jugoslavije.

(Ideja glede zveze Madžarske z morjem okoli Jugoslavije z italijanskega stališča morda ni napačna. Vprašanje pa je, kaj bo do tega rekli madžarski gospodarski krogi. Z Reke gre promet v glavnem proti severovzhodu. Če pa bi šel najprej proti zapadu do Beljaka, potem pa skoraj naravnost proti vzhodu preko Rabe do Budimpešte, je proga skoraj za polovico daljša. Vprašanje je, ali bosta Avstrija in Italija mogli nastaviti tako nizke tarife, da se bo Madžarom izplačalo peljati svoje blago okoli hriba v žep, t. j. na Reko. Ne glede na izhodo časa in druge okoliščine. Vse kaže, da delajo, kar se tega tiče, Italijani račun brez krčmarja. Na drugi strani pa naj jugoslovanski merodajni krogi vidijo v tem načrtu svarilo, da je naša tarfina politika potrebna temeljite revizije. Op. uređ.)

samo zato, da bi tem lažje vzemirjal Evropo. Pomnite dobro, da se utegnejo ti pakti nekega dne izpreveriti v zlo in izzvati vojno.»

Italijansko-madžarska pogodba

(Glasovi francoskega časopisa.)

1. Paris, 7. aprila. Pariško časopisje se sicer trudi, da mirno razmotri madžarsko-italijansko pogodbo. Vendar se razen v »Tempsu«, ki tudi danes ubira pomirljive strune, skoro v vseh komentarjih kaže precejšnjo nezaupnost.

»Figaro« opozarja na možnost razno vrstnega tolmačenja te pogodbe in omenja v tej zvezi nedavno Bethlenovo izjavo, da se Madžarska nikoli ne bo pridružila kakemu načrtu za obkoljevanje Jugoslavije. Iz tega razloga smatra list, da se ne sme prepesimistično gledati na posledice, ki jih bo imela pogodba. »Navzlic temu pa moramo dosledno na Balkanu posvetiti največjo pozornost, in sicer radi vezi, ki nas spajajo z Malo antanto, in iz skrbi za ohranitev miru.«

V »Journalu« piše Saint-Brice: »Če pomislimo, da je pri pogodbah vedno dno važnejši od besedila, tedaj moramo reči, da odseva iz Mussolinijevih besed zelo bojeviti duh. Kako naj razume madžarski narod, ki tako ljubi vojno, narod, ki ga tako žaja po osvoboditvi, poziv iz Mussolinijevih ust: »Polni poguma, boste vredni, da korakate boljši bodočnosti naproti?«

»Avenir« smatra, da laški komunike, ki izjavlja, da je pakt z Madžarsko iste vrste kot pogodbe, ki jih je sklenila Italija že prej z drugimi državami, ne more pomiriti nastalih skrbi. List se čudi, zakaj Društvo narodov ne prouči malo podrobneje teh pogodb, ki so sadovi najmotnejše in najdražje diplomacije.

»Action Française« opozarja na slabo stran, ki jo ima cela vrsta italijanskih in ruskih pogodb, da namreč temelje na klavzuli o medsebojni nevtralnosti v slučaju vojne. To pomeni že samo po sebi, da se podpisniki pogodb, če so člani Društva narodov, odtegujejo dolžnosti, ki jim jih nalaga to članstvo.

»Journal des Débats« opaja, da se v izmenici pozdravov med Mussolinijem in Bethlenom ni izgovorila beseda »mir«. Povdarja, da hoče Mussolini rehabilitirati Bethlena in ga prikazuje kot človeka, v katerega zaupa madžarski narod. To pa seveda ne zadostuje, da bi se pozabili nedavni dogodki. Članek dolži italijansko vlado, da teži za hegemonijo nad ozemljem med Karpati in Egejskim morjem in da hoče Mussolini prisiliti Madžarsko, Rumunijo in Jugoslavijo, da se priklonijo sistemu, ki ga je on zasnoval. Če se Mala antanta upira, ima se za svoje tehte razlogove in ne sme se pozabiti, da se je ustanovila s svrha, da se Madžarski onemogoči novo zavajanje dežel krone Sv. Stefana.

Pertinax v »Eche de Paris« je pesimističen glede posledice laško-madžarskega pakta, ki je dosedanj položaj premaknil v prilog Italije. Društvo narodov je zopet oslabiljeno. Beograd in Mala antanta sta dobila nov opomin. Pertinax smatra, da je hotela Italija izpodrinuti Francijo z vodstva Male antante, da pa se je sprilo velikih težav, ki stoje na poti tej želji, zadovoljila s skromnejšimi uspehi.

Levičarsko časopisje splošno obtožuje italijansko politiko, da stremi za pretiranimi cilji. Zanimivo pa je, da je istega mnenja tudi skrajno desničarska »Liberte«, v kateri piše Jacques Bainville:

»Italija plete na Balkanu mrežo alijans ali bolje paktov, kakršni so zdaj v modi. Zadnji po datumu je pakt z Madžarsko. Italija torej generalizira locarnski duh in metodo. Toda pravilo, da išče Mussolini toliko zaveznikov,

Zbližanje z Bolgarsko

Včerajšnja »Samouprava« objavlja pod gornjim naslovom članek, ki razpravlja o želji po zblizanju z Bolgarsko v zvezi z idejo balkanske federacije oziroma z idejo balkanskega Locarna.

»Samouprava« pravi poleg drugega: »Vsi, ki stojimo na stališču narodnega edinstva južnih Slovanov, ki je utrjeno tudi zgodovinsko, filološko in etnografsko, smo vedno imeli v našem programu ujedinenje z Bolgarsko, kar je logičen zaključek tega narodnega edinstva. Toda to zblizanje ni odvisno izključno od nas. Biti mora plod zavesti, da smo v etnografskem, zgodovinskem in jezikovnem pogledu en narod in da je naša usoda v tesni odvisnosti enega od drugega. V obsegu razvijanja te zavesti bo došlo tudi do tega zblizanja, kakor je bil primer z ujedinenjem Italije in ujedinenjem Nemčije. Sedaj je položaj tak, da se na eni in na drugi strani naglašava dobra volja, toda takoj se zlasti od bolgarske strani postavljajo gotovi pogoji, tako rekoč za nagrado, ki bi jo naj ml plačali za to zblizanje. Ta veliki zgodovinski pokret pa ne more biti predmet politične trgovine, mešetarenja in izsiljevanja. Ako se je na bolgarski strani govorilo o tej ideji, se je takoj pripomnilo, da se zahteva to in ono, n. pr. ukinitve vojne kontrole ali kontrole nad begumskim posolilom, zelo pogosto pa se je pokrenilo tudi tako zvano makedonsko vprašanje ali vprašanje narodnih manjšin v Južni Srbiji. Na ta način ne moremo nikoli priti do cilja, tak način nas še bolj oddaljuje od cilja. Razume se, da bi z resničnim zblizanjem bila naenkrat rešena vsa taka in slična vprašanja, oziroma bi prenehala obstojati. Ako smo en narod, potem ne obstoji vprašanje narodnih manjšin v Južni Srbiji, tudi če bi bilo v njej nekaj Bolgarov, kakor ne obstoji vprašanje narodne manjšine v Bosni. Moremo se samo deliti na razne politične tabore, v gospodarskem oziru na razne gospodarske razrede, v verskem na razne vere, ni pa več narodnih manjšin in narodnih večin, obstoje samo še razne nijanse govora enega in istega naroda. Isto tako ne bi v tem primeru takla vprašanja, kakor n. pr. vojna kontrola, mogla več obstojati. Imeli bi skupno obrambno moč za varstvo vseh delov naše domovine in bili bi dovolj močni, da ne bi nikomur dovolili kontrolirati nas, na kakšen način hočemo organizirati svojo obrambo.«

Vprašanje zblizanja z Bolgarsko je torej vprašanje pronicanja in širjenja naše narodne zavesti, zavesti naše skupnosti in naših skupnih ciljev. To pa se ne more izvršiti z diplomatskim aktom. To more izvršiti samo močan nacionalni in kulturni pokret, ki bi z elementarno silo objel vse dele našega naroda, nekako v obliki ilirskih ali jugoslovanskih pokreta v novi obliki in z ozirom na nove potrebe.

Objavili smo to mnenje oficijelnega glasila radikalne stranke v informacijo naših javnosti zato, ker nosi v sedanjem političnem položaju radikalna stranka največjo odgovornost v vprašanju zblizanja z Bolgarsko.

Goethejeve relikvije zopet v Nemčiji

Berlin, 8. aprila. (be.) Francoska vlada je vrnila Nemčiji relikvije največjega nemškega pesnika Goetheja, ki so bile zaplenjene v Lyonu.

Smrtna obsodba napadalcev vlaka

Kalkuta, 8. aprila. (be.) Radi zločinkega napada na vlak pri Hucknovu je bilo obsojenih 22 posrjelij na smrt.

Formiranje protiradičevskega hrvatskega bloka

Fuzija med hrvatskimi federalisti in frankovci.

(OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA.)

Zagreb, 7. aprila. Morem vam poročati na podlagi najzanesljivejših informacij politično novost, ki jo doslej še ni objavil noben naš list.

Hrvatski federalisti (oficijelno: Hrvatska federalistična seljačka stranka — prej zajedničarji) bodo v kratkem izvedli fuzijo s pravaši vulgo frankovci v skupno stranko. Ko so zajedničarji po Radičevi kapitulaciji, izvoljeni na njegovih listah, izstopili iz Radičevega kluba (prav za prav sta dva, g. g. Krajač in Pasarić ostala pri Radiču, pet pa jih je odšlo), so osnovali z dvema Radičevima seljakoma poseben klub in potem novo stranko. V Narodni skupščini so razvijali živahno delavnost, zato pa so se tem manj občutili na selu. Čakali so, da bo narod sam uvidel jalovost Radičeve politike, da bo njegovo opuščenje vsega dotedanega programa samo tako učinkovito, da ga bo narod do zadnjega zapustil in prešel k onim, ki so v prvi vrsti ostali zvesti državopravni delu programa. No, kakor nikjer drugod na svetu tako seveda tudi v Hrvatski brez življave in stalne agitacije ne prihajajo široki sloji naroda sami do nekega določenega spoznanja.

Federalisti so šele pred minulimi oblastnimi volitvami razvili akcijo, ko so občutili, da rapidno pada nekdanji fanatizem za Radiča. No, ta akcija ni takoj napeljala prejšnji hudournik na federalistični mlin. Taki hudourniki so sploh redki pojavi v zgodovini narodov. Federalisti so dobili mandate samo v nekaterih mestih, nobenega pa ne med seljaki. Še več: Radič je dobil za skoro tisoč glasov več v Zagrebu samem kakor pa federalisti.

Ta slab uspeh je pokazal, da bi tudi parlamentarne volitve neko enako izpadle. Že prej se je tretiralo med pristajali federalistov in pravašev vprašanje združitve, toda pogajanja niso uspevala radi osebne napetosti med prvaki ene in druge stranke. Sedaj je izid oblastnih volitev odločno zblizal oboje.

Dva meseca klerikalne samohvale

Desavuirani »Slovenčevi« uvodniki. — Besede in dejanja klerikalnih politikov. — Brdiko razočaranje vseh, ki so verjeli klerikalnim tiradom.

Sedaj, ko imamo proračunsko debato za seboj in ko vemo, v čem obstajalo neobčutni »uspehi« SLS, se izplača hit pogledati nazaj za dva meseca, v kako bombastičnih člankih je »Slovenec« napovedoval orjaška dela svoje stranke.

Koj po vstopu v vlado je »Slovenec«, 2. februarja objavil uvodnik pod pomembnim naslovom »Veliki moment«. V tem uvodniku štamo med drugim:

»Dan prvega februarja tega leta, ko je stopila v vlado SLS... pomeni izredno važen moment v naši državni politiki. — SLS je ljudska stranka, to se pravi, da je njen najvišji smoter blagor splošnosti. Tako je razumeti njen demokratski značaj. — Uresničenje take resnične demokracije je v prvi vrsti diktirano jugoslovanskemu klubu sodelovanje v sedanjih volitvah. — Slovensko ljudstvo pa se veseli in nadaljni potek dogodkov v državi bo le še doprinesel, da bo to veselo razpoloženje rastle. Delo bo veliko in težko, toda o dobrem rezultatu ni dvoma.«

Če primerjamo te stavke z resničnostjo doseženimi rezultati z breštvelinimi redukcijami na celi črti, z likvidacijo poljedelstva in socialne politike, z davkom na ročno delo, z novim dohodninskim davkom za zasebne nameštence in še nebroj drugih zlih posledic SLS na vladi, vidimo, kakšne so visoke besede »Slovenca« in kako drzno skuša varati svoje čitatelje.

Se bolj zanimiv je bil uvodnik »Pred parlamentom«. V njem piše »Slovenec«, da »samo pri nas žal že le preveč pozabili na parlamentarna pravila, ki jih edino še SLS dosledno vzdržuje. Prejšnjim Uzunovićevim vladam se ni mudilo s sklicanjem skupščinskih sej, čeprav so si te vlade nadevale naslov seljaške demokracije. Sedanja vlada se bo pa na zahtevo SLS takoj predstavila Narodni skupščini. To bo drugi korak nove vlade, da boče postopati po običajih demokratskega parlamentarizma.«

Kakšen je ta demokratski parlamentarizem, smo videli prve dni aprila, ko je vlada hotela odložiti skupščinske seje in je ta ista vlada odklonila razpravo o izenačenju davkov, ki je toli potrebno. Tudi zadošča opozoriti na protustava in nedemokratska pooblastila, ki jih je vlada izdihala v parlamentu!

Mikaven je tudi uvodnik pod naslovom »Socialna politika SLS«. Evo, kaj štamo v njem: »Vsi socialni politiki v državi so ob nastopu dr. Gosarja priznali, da je on edini, če ne edini, pa gotovo najspodobnejši strokovnjak v naši državi na tem mestu... S svojimi dosedanjimi ukrepi in ekspozicijem je dr. Gosar dokazal, da je po dolgi letih došlo socialno ministrstvo moža, ki ima srce in razum za to prevažno mesto. SLS in narod našemu pa je v ponos, da imamo takega zastopnika.«

Faktični efekt dr. Gosarjevega ministrstva pa je ta, da se njegovo ministrstvo nahaja pred likvidacijo. Še skromni oddelki za socialno politiko v Ljubljani in drugod so bili ukinitvi, 100% invalidi brez odpovedi ali odpravnine vrženi na cesto, takisto tudi sto in sto državnih uradnikov in delavcev. Tudi ti brez odpovedi in odpravnine, ki velja za vsako pomivalko...

Uvodnik »Na delu za ljudstvo« ima interesantne in zabeleže vredne odstavke. Kar prvi stavek je bombon: »Naša stranka je vstopila v vlado nedavno zato, da u-

Federaliste vodi dr. Trumbić, a pravaše dr. Aleksander Horvat, dolgoletni poslanec v hrvatskem saboru in naslednik dr. J. Franka. Dr. Horvat je bistra politična glava, a je do konca vojne dosledno zastopal avstrijsko orijentacijo ter je bil v avdienci pri cesarju Karlu dva dneva pred samim polomom monarhije. Za prevrata je bil nekaj časa v zaporu. Nato se je umaknil in ni sodeloval v političnem življenju ter je stranko prava formalno vodil dr. Prebeg. Šele po Radičevi kapitulaciji je postal nekoliko živahnejši. Pri zadnjih oblastnih volitvah so dobili pravaši (frankovci) v Zagrebu okoli 1700 glasov. Doslej so nobili federaliste s tem, češ da so tudi oni krivi, ker je došlo do sedanje države s »srbsko hegemonijo«, prav za prav do Velike Srbije. Največ, kar bi koncedirali, bi bila konfederacija.

Sedaj doznavam, da je med ožjim odborom ene in druge stranke došlo do sporazuma, tako da pravaši prevzamejo federalistični program. Dejansko bo nova fuzijonirana stranka sigurno krenila bolj na levo v vprašanjih hrvatskega nacionalizma, antisrbstva in državopravnega naziranja.

Najnovejši neobičajni ostri spopad federalistov v zagrebškem mestnem zastopstvu s St. Radičem kot predsednikom oblastnega odbora zagrebške oblasti bo napravil v Zagrebu to fuzijo popularno. St. Radič je namreč prej računal, da bo mesto Zagreb dalo v glavnem finančna sredstva za celo oblast in je sedaj hotel Zagrebu tako natovriti 27 milijonov novih bremen. Zagreb pa zahteva, da se po načrtu novega zakona izloči iz oblasti, kar pomenja polom celega Radičevega finančnega načrta. Zato se njemu tudi mudi v vlado, ker hoče, da bi najprej s komisariatom nad Zagrebom, pozneje pa tudi z volitvami zavladal v Zagrebu.

Fuzija federalistov in frankovcev bo pričetek ustvarjanja fronte proti Radiču. L. D.

mišljenimi frazami. v Beogradu pa glasujejo za amandmaje, ki pooblašajo osrednjo vlado k popolnemu izpreminjanju zakonov brez stvarnih načrtov, odobrenih od parlamenta, kar je v nasprotju s parlamentarizmom in demokracizmom, še bolj pa z duhom vidovdanske ustave. V nobeni parlamentarni in demokratski državi ne izpreminja vlada svojevoljno zakonov, to je mogoče samo pri nas pod klerikalno - radikalnim režimom. Pošteno bi bilo, da klerikalni odkrito povedo, da jim sedanja ustava ni všeč zato, ker je demokratska in ker zahteva, da zakone izdaja in izpreminja samo zakonodajna Narodna skupščina ne pa vlada in da je dejansko klerikalna avtonomija samo klerikalna diktatura, vsled česar je treba vidovdanske ustavo tudi v tem smislu izpremeniti.

Posledice prometne politike sedanje vlade

Včerajšnji »Slovenec« objavlja pritožbo prizadetih občin proti nameri železniškega ravateljstva v Ljubljani, ki hoče, ne oziroma se na gospodarske razmere ljubljanske okolice, predvsem pa Dolenjske, ukiniti kar dva vlaka iz Ljubljane v Novo mesto in nazaj, razen tega pa še pri ostalih vzorni red kvarno izpremeniti. Vse to so posledice prometne politike sedanje vlade, ki je znatno črtala v državnem proračunu izdatke za prometno ministrstvo in tako spravila v nevarnost vzdrževanje dosedanjega rednega prometa. Opozicija, zlasti pa poslanci SDS so v finančnem odboru in v Narodni skupščini opozarjali na to nevarnost, in zato je popolnoma prav, da se prizadete dolenjske občine sedaj pritožujejo v »Slovenec«, ki je vneto zagovarjal in še zagovarja prometno politiko sedanje vlade. Za gospodarsko škodo, ki jo bodo trpele vsled ukinitve vlakov, naj se dolenjske občine zahvalijo klerikalnim poslancem in ministrom. Na drugem mestu priporoča »Slovenec«, naj se produkcijski in državnih železniških delavcev poveča, da bodo mogli popraviti vse pokvarjene vagonce. Isto je priporočala tudi opozicija v debati o proračunu železniškega ministrstva, naletela pa je na gluha ušesa pri klerikalno radikalni vladni večini, ki je znatno omejila kredite za železniške delavnice in za plače železniških delavcev. Posledica bo, da bodo na posameznih postajah še nadalje padali pokvarjeni vagoni, da se ne bodo popravljali železniški tiri, vsled česar bo treba omejevati število vlakov in brzino vožnje.

Upokojitve v prosvetnem resoru

Zadnji »Učiteljski tovariš« navaja zadnje upokojitve pri prosvetnem oddelku v Mariboru in Ljubljani ter pristavlja: Ako so take izpremembe v korist šolstvu, posebno pa med šolskim letom, zelo dvomimo. Tudi politične stranke si s personalnimi izpremembami ne zado koristile. Najmanj pa je odobravati, ker ni v korist države, če se upokojuje državni uradniki, ki niso dopolnili polne službene dobe. — Kaj pravilo k temu slomskariji, ki so sedaj člani UJU in ki bržčas niso vsi nedolžni na upokojitvah svojih tovarišev.

Kaj je z novim prosvetnim inspektorjem v Ljubljani?

»Učiteljski tovariš« poroča: »Novolmenovani šef prosvetnega oddelka v Ljubljani g. dr. Karel Capuder se je, kakor čujemo, zahvalil za imenovanje prosvetnim inspektorjem. Do nadaljnjega vodi posle dosedanjih prosvetnih inspektorjev g. dr. Drag. Lončar. Ostavka dr. K. Capudra na položaj prosv. inspektorja še ni sprejeta. Škoda, da »Učiteljski tovariš« ne pove ničesar o motivih, ki so vodili g. Capudra, da je odklonil imenovanje, ako je to sploh resnično. Po našem mnenju bi pod sedanjim klerikalnim režimom g. dr. Capuder lahko ravno tako mirno prevzel mesto prosvetnega inspektorja, kakor je g. dr. Natlačen prevzel predsedstvo oblastne skupščine in oblastnega odbora.«

Klerikalci in korupcija

Beograjska »Pravda« piše: »Skupščinska anketa proti korupciji je zamrla. O njej se več ne govori, morda je ne zove in niti se ne postavlja na dnevni red anketno poročilo.« To je posledica glasovanja klerikalnega poslanca dr. Hodžarja v anketnem odboru v družbi z radikali. Mi smo tedaj ugotovili, da so klerikalci s svojim nastopom v anketnem odboru dejansko pokopali preiskavo in obtožbo proti radikalnim pravikom zaradi korupcije, in čas je za novo dokazal upravičenost te ugotovitve. »Slovenec« bo seveda zopet zapisal, da bo vlada že še predložila Narodni skupščini zakonski predlog, po katerem bo vsaka korupcija sploh onemogočena, mentno pa, da bo tisti »bo« precej dolgo časa trajal in da bodo klerikalci do tedaj v Beogradu popili še marsikako čašo šampanjca s tistimi gospodi iz radikalne stranke, ki so jih klerikalci oprostiti obtožbe radi korupcije.

Madžarski nasvet Slovincem

Budimpeštanski »Magyar Ország« od 7. t. m. objavlja članek o Slovincih, v katerem naglašajo, da so danes Slovinci razdeljeni na tri države in da bi mogli uresničiti svoje zedinjenje, ako bi se vsi priklonili Italiji, v kateri je že tretjina Slovincem. S tem bi se, pravi madžarski list, »ovobodili beograjske jame«, Italija pa bi Slovincem priznala narodno-kulturno in dividualnost, ako bi se ji pristovolno pridružili. — K temu bi samo pristavili, da madžarske nasvete Slovinci hvaležno odklanjamo. Slične ideje so se sicer pred leti pojavljale tudi v nekaterih krogih slovenskih klerikalcev, pa se ti so se kmalu spametovali. Za madžarski nativneumni svet pač danes v Jugoslaviji nima nihče drugega kakor nasmech.

Skupščina SDS v Osijeku

Osijek, 8. aprila. r. V nedeljo 10. aprila se bo vršila v veliki dvorani kina Urania oblastna skupščina SDS. Pred skupščino bo selja delegatov. Skupščini bodo prisostvovali Svetozar Pribežević, Većeslav Vidica,

Politične beležke

Klerikalni avtonomisti v luči resnice

»Jutro« je ugotovilo, da je s pooblastitimi amandmaji v novem finančnem zakonu pokazana pot, kako se lahko ustava izpreminja z navadnim zakonom brez težkih pogojev, ki so predpisani v ustavi sami. »Slovenec« pravi, da je larifari trditve, da se s amandmaji izpreminja ustava in da tudi ni res, da bi SLS kdaj hujkala proti ustavi. Zraven pa prištevajo: »SLS je zavzemala napram vidovdanski ustavi vedno isto stališče: hočemo avtonomistično ustavo«. Klerikalna logika je res čudna. Mogoče je samo dvojje, ali so klerikalci za vidovdanske ustave ali niso. Če niso, zakaj tega ne povedo v Beogradu, v Narodni skupščini in v vladi, da se stvar

Naši kraji in ljudje

Naša država potrebuje zračni promet

Ze letos se ustvari cela vrsta zračnih prog v naši državi.

Vse evropske države so že pred leti uvedle zračni promet; Nemčija n. pr. ima danes že nič manj kot 64 zračnih prog z 250 potniški letali v prometu. Naša država pa je v tem oziru strašno zaostala. Niti en kilometer zračne črte nismo preskrbeli našim krajem in našemu gospodarstvu. Zato je bilo v Beogradu ustanovljeno sedaj »Društvo za zračni promet«, ki je pod pokroviteljstvom države in si je nadelo nalogo, da ustvari tudi v naši državi veliko zračno omrežje. Že meseca julija bodo otvorili prvi potniški avijoni promet na progi Beograd-Zagreb, nekaj mesecev kasneje pa bo proga podaljšana do Ljubljane, da dobijo tako naša letala zvezo s čehoslovaško ekspresno zračno črto, ki gre od Prage preko našega ozemlja v Trst. Kasneje se bo skušala doseči tudi zveza Beograd-Skopje-Bitoli, Beograd-Podgorica, Beograd-Split. Država bo dajala vsaki novi zračni liniji svojo podporo in nudila obnem tudi jamstvo, kar je že storila za prvo progo Beograd-Zagreb.

Jasno je, da bo imela država od letalskega prometa ogromno korist. Pomisliti je samo treba, da bo trajal polet od Beograda do Skoplja komaj dve uri. V enem dnevu bo vsakdo lahko opravil svoje posle in se zopet vrni domov. Jutranje časopise, ki izhajajo v Beogradu, bodo mogli čitati v Skoplju že zjutraj pri kavi. Tudi prenos pošte bo silno pospešil promet. Ali ne pomeni to približanje pokrajin našim prestolici? Ali ni to direktna in čvrsta zveza mest? In ako vrh tega pomislimo, da bodo imele od te zračne črte korist tudi vse važne mestne postaje, ki leže ob teh linijah, potem je jasno dovolj, da bo to ogromna pridobitev za državo.

Ne sme se pa pri tem pozabiti še na neko zelo važno stvar, ki diktira državi na svetu njeno energično stremelje po civilnem letalstvu in ustvarjanju zračnega prometa, in to je: v slučaju vojne se izpremenijo lahko vsi potniški avijoni v vojne avijone, ki bodo služili obrambi pokrajin in obrambi našega ozračja.

Čim večji je promet, čim več letal, tem večja je varnost. »Društvo za zračni promet« v Beogradu poziva zato vse državljanke brez razlike stanu, moške in ženske, naj podpisajo razpisane akcije. Vsakdo naj podpiše vsaj eno akcijo, s katero bo dokazal ne samo svoje rodoljubje, temveč bo imel denar tudi plodonosno naložen, kajti renta je zalagjena od države.

Razpust okrajnega zastopa v Laškem

Kakor je bilo pričakovati, je prišel tudi ta okrajni zastop pod nož klerikalnega režimskega partizanstva. Razrešen je gerent dr. Rož z vsem sosvetom. Dan na dan so romale v Ljubljano klerikalne deputacije, ki so zahtevale odstranitev gerenta dr. Roža, »Slovenec«, »Sl. Gospodar« i. dr. klerikalni fisti so kričali, da je vendar že čas, da se v okrajnem zastopu »napravi red«, to je, da se izžene iz njega neljube jim demokrate, katerih nesebično gospodarsko delovanje je prebivalstvu vsega okraja bolj in bolj odpiralo oči, da je klerikalno delo samo na jeziku, sicer pa trlo skoz in skoz. Zasluge, ki si jih je pridobil sedanjí gerent, ki so ga vsem okrajem tekmovalno dvignili, naj pokažemo samo na l. 1926, ko so elementarne neizvede malone ugonobile naš okraj, ko so zile razrušene ceste v velike razdalje, odnešeni mostovi, na progah plazovje itd. ter ustavljen momentano promet na raznih cestnih progah. V teh težkih časih je sosvet z brezprimerno požrtvovalnostjo v najkrajšem času vzpostavil red in promet. V Trbovljah, Hrastniku in drugod so se izvršila na cestah dela, kakor se to poprej desetletja ni zgodilo. Osobito morajo biti Trbovljčani hvaležni dosedanjemu sosvetu in bo brezdvomno izževala razrešitev pri njih veliko ogorenje.

Pa tudi ves ostali okraj priznava plodonosnost delovanja okrajnega zastopa v teh dveh letih. Ne samo, da so ceste v dobrem stanju, ustanovil se je živinorejski odsek, vrtarile velike vsote za kmetijstvo, sadjarstvo, hmeljarstvo; delalo se je na socialnem, sanitarnem in kulturnem polju. To

vsestransko delovanje pa se je vršilo z veliko štedljivostjo in pri nizkih (60 in 90 %) dokladah.

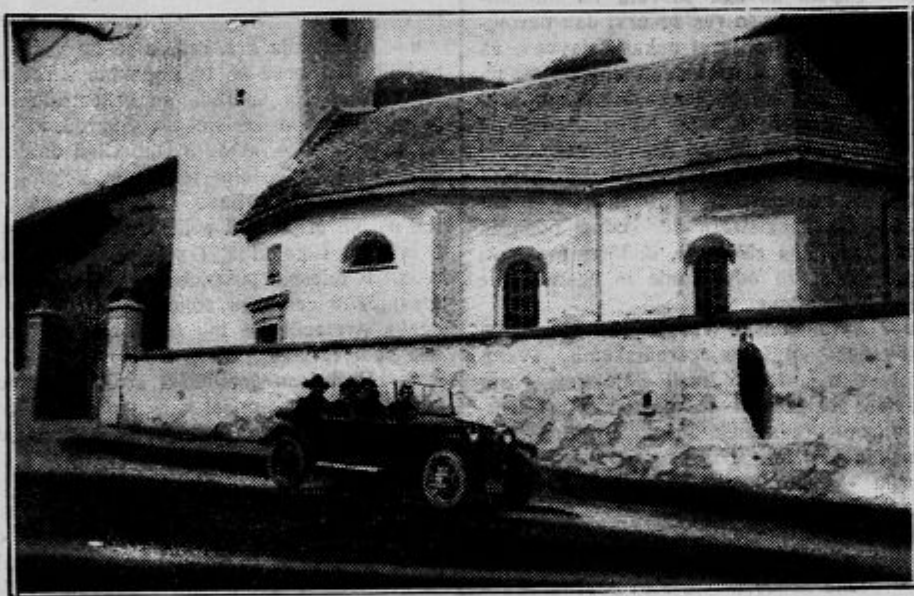
Nihče ne more odrekati razrešenemu sosvetu teh zaslug in celo »Slovenec« jih je v številki 66, letos priznal, ko je bil enkrat slučajno odkrit. S prirojenim cinizmom so klerikalci naročili velikemu županu, naj izreče razrešenemu gerentu in sosvetu zahvalo in pohvalo za vzorno delovanje.

Kljub vzornemu delovanju pa se jih je poglalo in so klerikalci s tem zopet dokumentirali, da jim ni za stvarno delo, marveč odločuje pri njih le partizanstvo. Stavili so sosvet, ki šteje za gerentom Hra-

stnikom 23 mož, od teh 16 klerikalcev, med njimi veliko takih, ki nimajo niti najmanj umevanja in interesa na srezkem gospodarstvu. Vrsti svojih persekucij so dodali nov kričeč slučaj in kaj jim moremo drugega reči kot »milo za drago« — dolgo ne bo trpelo.

Napredni elementi, ki smo pri zadnjih oblastnih volitvah dokazali, da je veliko večji del prebivalstva laškega sreza v našem taboru, pa smo dobili nov migljaj, da moramo za vsako ceno klerikalce pritisniti k tlorju, da se iz lastnega blata ne bodo nikoli več izklopali. Glave kvišku in stisnite pesti!

Avtomobil prvič pri Sv. Katarini

Hribolazci v pravem pomenu besede so mali 4/12 HP »fatra« avtomobili. Dne 5. marca je namreč družabnik tvrde »Jugo-Avto« v Ljubljani v družbi 3 gospodov s takim avtomobilom preko Dobrove splezal k Sv. Katarini (730 m) (priljubljeno izletno »očko Ljubljancinov«). Rabil je za ta izlet iz Ljubljane 40 minut. Čudom so se čudili mirni gorski prebivalci na Sv. Katarini, ko so čuli ropot avtomobila, ki se je drnil po stezi, kajncr pridele peš ali kvečjemu z volovsko vprego.

Vrli domačini pri Sv. Katarini so se radovedno zbirali okoli avtomobilskega hribolazca ter so navdušeno pozdravljali podjetne avtomobiliste.

Drobiz iz Tržiča

Na cvetno nedeljo priredi tukašnje sokolsko društvo svojo redno letno telovadno akademijo s prav izbranim sporedom. Članice nastopijo z noviteto K. Pospisila: Nocturno, za ženski zbor s spremljevanjem klavirja in z melodramatičnim prologom ter epilogom. Besede so od M. Liptovskega, vaje pa je nastudiral načelnica gđc. Vlasta Hynkova. Plesil vil in rusalk, ki nastopajo v tem Nocturnu, so silno lepi, osvetljeni z bengalskim ognjem pa bodo naravnost bajni. Čisti dobiček prideditve je namenjen Rdečemu križu, ki organizira kolonijo tržičkih morja potrebnih otrok na našem Jadranu. Rdeči križ se je obrnil s prošnjami za prispevek na vsa kulturna društva in menda nobeno ne odreče svoje pomoči. Najlepši vzgled je dalo sokolsko društvo, ki naj ga še druga društva posnemajo. Radi tega obisk te akademije še prav posebno priporočamo.

Bombaževa predilnica in tkalnica se je po dolgem času odločila, da napravi pred meščansko šolo na svojem svetu novo ograjo, ki bo okolič v kras. Saj pa je bila dosedanja ograja taka, da bi se je najzanimkejši posestnik sramoval in že davno drugo napravljal. Tako bo dobil trg okoli šole čisto novo lice. Pred šolo bodo postavljene namreč štiri javne klopi, ki jih dela gospod Aman, zasadi se se tudi vrtnice ovijalke, ki bodo kmalu ovile portal poslopja meščanske šole.

Občina namerava postaviti večjo stanovanjsko hišo po posebnih načrtih g. Stritila, kakor tudi izvesti že davno začeto in dosti dolgo zavlačevano akcijo Dečjega doma.

Cestni odbor je bil, kakor bo javnosti že gotovo znano, razpuščen in je gerent s svojim sosvetom, to je G. Femc in drugi, že prevzel posle. Dokler smo imeli cestni odbor v Tržiču, so se ceste v okraju vidno izboljšale in so sedaj v prav dobrem stanju. Bomo videli, če jih bo g. gerent obdržal na tej višini. Vsled zadnjega deževja se je cesta, ki pelje iz Tržiča v Begunje, med Tržičem in Bistrico vsled moče v dolžini kakih 10 m udrla, škarpa zrušila in je nevarnost nadaljnjega udiranja, če se hitro

ne popravi, prav velika. Škoda znaša po ugotovitvah strokovnjakov okoli 30.000 dinarjev. Radovedni smo, kako se bo cesta popravila.

O našem voznem parku

Kakor znano, so nam razne inozemske tvrde posodile pred leti večje število tovornih vagonov. Pretežno večino teh voz smo že vrnili, ostale pa pošljemo te dni nazaj njih lastnicam. Mariborska delavnica je začela zdaj popravljati naše lastne vagonce, kar je vsekako velike važnosti: na eni strani odpade plačevanje večmilijske najemnine za izposojene vagonce, na drugi strani se bo pa naš lastni park toliko izboljšal, da ne bomo več odvisni od inozemskih tvrd. Stali bomo trdno na svojih nogah. Nemara utegne biti znano, da se naš vozni park smatra v inozemstvu za eden izmed najslabših. To žalostno dejstvo so zakrivali odločilni činitelji, ki so priveli naše železnice malodane do katastrofe. V takem slabem stanju je prevzel vozni park pred tremi meseci naš novi prometni minister general Milosavljevič. Povsem umevno je, da se ne da na mah popraviti, kar se je v letih zagrešilo. Tako si je bila naša država izposodila iz osebnih interesov izvestnih krogov približno 5300 tovornih vagonov od inozemskih družb, katerim je plačevala dnevno 1.1 do 1.8 švicarskega franka od vagona, a isti čas je čakalo na popravilo in propadalo po postajah širom države še enkrat toliko voz, če ne več. Jasno je, da taki odnosi niso mogli napraviti na tulca dobrega vtisa. Milijoni in milijoni se niso porabili v popravilo naših vagonov ter v zasluge naših ljudi, ampak so jih zmetali odločilni faktorji v prid inozemskim družbam.

A pokazale so se posledice. Naše delavnice nikakor niso mogle popravljati s tem še povečano število vagonov, popravljale so jedva one, ki so bili v prometu. Naš odstavljen vozni park je potem takem čim dalje bolj propadal. Število odstavljenih pokvarjenih voz je od dne do dne naraščalo. V mesecu oktobru lanskega leta so našli samo v področju ljubljanskega železnicega ravnanstva več kakor 4000 vago-

Pozor! Danes ob 9. uri zvečer. Pozor! Svečana premijera vefilma

Kalvarija žene

Tragedija § 144. V glavni vlogi Harry Liedtke, (zdravnik za ženske bolezni), Conrad Veldt (državni pravdnik), Mary Delschaft (njegova zaročenka), Werner Krauss (nored). Štirje odlični umetniki v enem filmu je gotovo višek senzacije! Danes ob 4. 1/2 in 1/2. zadnjakrat: »RIN-TIN-TIN v boju s tihotapci«. Velika pomorska drama, v glavni vlogi čudoviti pes-volčjak Rin-Tin-Tin. Kolosalni uspeh pri vseh dosedanjih predstavah.

Pride! »Metropolis«! Pride! »Metropolis«! Vele mesto l. 2.500! KINO »DVOR« Vele mesto bodočnosti!

nov, ki so stali in propadali po raznih postajah. Ali z energičnim ukrepom potom novega ministra se je doseglo, da se je pričelo obnem z vračanjem izposojenih voz ter z odpravo lastnih poškodovanih vagonov v zasebne domače tvornice. S tem je začelo število odstavljenih voz padati in danes jih je videti večje vrste samo še v Zalogu in na Teznu. Pa tudi odtod bodo v dogledni dobi izginili. V popravilo pridejo v mariborsko železniško delavnico, kjer je zaposlenih nad 1700 delavcev, ki so priznani najbolje kvalificirani v vseli državi. Večina njih je delala v teh delavnicah že v rajni Avstriji.

V mariborski železniški delavnici popravijo na mesec približno 10 lokomotiv, izdelujejo nove kotle, in sicer v naši državi samo tukaj, izdelujejo spojno drogovje itd. Osebnih voz se popravi okoli 60, ki so potrebni večje ali manjše obnove, in nekako 800 tovornih vagonov.

Pri tem pa moramo pripomniti, da bi bila kapaciteta te delavnice še vse večja, če bi se v Beogradu posvečalo malo več pozornosti pravočasnemu in zadostnemu naročanju potrebnega materiala, n. pr. železa, barv, lesa. Tako je generalno ravnanje v Beogradu naročilo samo eno tretjino one množine lesa, ki ga delavnica potrebuje. Vrh tega bi bilo v veliko korist železniški upravi, ako bi se izvedla že skoraj elektrifikacija delavnice s tem, da se sestavi obrat z lastno centralo ter priklopi na falko elektrarno, ker je njen tok več kakor še enkrat cenejši od sedanjega lastnega.

Proslava dneva treznosti

Ta teden, od 3. do 10. aprila, se vrše po vsej državi velike slavnosti, katere priraja mladina. Po vseh šolah države praznuje mladina svoj dan, dan treznosti, dan bo-dolče Jugoslavije. Kjer so organizacije trez-nosti, se vrše manifestacije, javna predavanja, cvetlični dnevi, koncerti, čajanke in slinjo.

Naše društvo »Treznost« letos ne prireja nikake akademije in javnega predavanja ob priliki treznostnega dne. Vse preveč se pripravljaja za ljubljanski kongres jugoslovenskih abstinentov. Oblastno središče se je omejilo v organizaciji antialkoholnega dne za letos samo na Ljubljano. Združilo je najboljše predavatelje iz društev »Treznosti«, »Akademske Treznosti«, »Sv. Vojske«, »Skavtov«, in »Tabornikov«. Po istih osnovnih principih in po istih navodilih bo predavalo po vseh šolah 9 predavateljev, vsak po 2-4 predavanja v enem dopoldnevu, v soboto 9. aprila. Nekoliko predavanj je bilo absolviranih že 8. aprila. Vsega skupaj 32 predavanj. Napredek leži v tem, da so vsi predavatelji popolni abstinentje, med njimi 6 doživljenskih.

V nedeljo, dne 10. aprila, priredi ljubljansko mestno središče cvetlični dan in javno propagando. Naj sprejme javnost navdušeni idealizem mladine pri javni propagandi s simpatijo ter naj to simpatijo pokaže v obliki malega prispevka. Mladina z lastnimi žrtvami vzdržuje svojo »Šolo iz alkoholnega vprašanja«. Javnost in celo šole z rož skepo na resno mladinsko delo, kakor na igrčkanje. Naj Ljubljana to cvetno nedeljo pri mladinskem cvetličnem dnevu pokaže. Da cení mladinsko delo tudi z dejansko podporo.

Dr. Mikš

Danes točno ob 9. uri zvečer:

svečana premijera vefilma

»KALVARIJA ŽENE«

Harry Liedtke, Conrad Veldt, Mary Delschaft, Werner Krauss.

Predprodaja vstopnic od 3. dalje.

Telefon 2730. KINO »DVOR«.

Iz zapora v zapor

Stanko Jereb je po poklicu čevljar, vendar ni dolgo opravljal svoje obrti. Raje je pohajkoval po mestu in posedal po gostilnah in kavarnah ter se tamkaj seznanil z raznimi sumljivimi elementi. Prišel je polagoma popolnoma pod njihov vpliv ter se družil z njimi v dobrem in slabem. Vse slabo je prišlo seveda pri njem bolj do veljave. Posta! je drzen vlomilec, ki se ni strašil noben- nevarnosti. Vdiral je v stanovanja, vrtal blagajne, plazil se v trgovine in kradel kar na debelo.

Mi smo v zvezi z raznimi vlomilskimi aferami, pri katerih so sodelovali najbolj predrzi domači vlomilci, o njem že veliko pisali. Jereb je prišel šele pred kratkim iz zapora zopet na svobodo in se nastanil pri svojih sorodnikih na Dolenjski cesti. Vendar ni hoel delati, marveč se je jel takoj ozirati za pralikami, da pride na lažji način do dohodkov in denarja. Dasiravno je znal, da ga imajo na policiji fotografirana od vseh strani, da je bil daktiloskopiran in da pazijo detektivni na vsak njegov korak, vendar je imel pogum in veliko »dobre volje« do vlomilškega in tatinskega dela.

Zadnje čase je bilo v Ljubljani izvršenih več drznih tatvin in vlovov, izmed katerih bo šel bržkone marsikak slučaj na njegov rovaš. Včeraj zjutraj so opazili uslužbenci Krisperjeve trgovine takoj po prihodu v službo, da v trgovini ni vse v redu. Blago je ležalo premečano po sobah in manjkalo je tudi marsikaj. Zjutraj so opazili nekateri uslužbenci sicer v trgovini mladega človeka, vendar so menili, da je kak odjemalec, ki je pravkar stopil v lokal. Neznani moški je takoj nato izginil. Pozneje so si uslužbenci ogledali zgornje prostore trgovine in našli v nekem predalu vtačkn eno. Na policiji so pozneje ugotovili, da je bil to nož Stanka Jereba. S tem je bil vlomilec ugotovljen in detektivni so odšli na lov za njim. Svedrovec je bil aretiran popolnoma na Dolenjski cesti. Na policiji je izpovedal, da se je v trgovini skril že zvečer, prebil notri vsi noč in zjutraj odšel dobro založen z blagom, ki ga je skrival pod sukno, zopet na cesti. Pri tej rafinirano izvedeni tatvini Jereb gotovo ni bil udeležjen sam, marveč so sodelovali tudi drugi. Vender Jereb svojih skrivincev noče izdati. Kdo so ti, bo dognala šele preiskava.

Pred sodniki

Jokelj je 20. februarja na Viču, kjer je doma, grozil svoji izvoljenki Mimici, da jo bo ubil, ker ga ne mara. Mima je fanta sicer ljubila, a ker je bil preveč nasilen, mu je dala lepega dne kosaro. Jokelj si pa ni mogel misliti, da bi ga ljubica res zapustila; prišel je spet k nji malo natrkan in zahteval, da mora z njim v gostilno. Mimica, ki je bila v kuhinji, je pokazala fantičku vrata. Tedaj se je pa Jokelj razjezil in jo udaril. Mima je hitela k stražniku, ki je fantička kmalu našel v neki gostilni in ga povabil na rendezvous k sodošču. Zagovarjal se je, da je hotel dekle samo malo oplašiti, pa ga je tudi sodnik malo oplašil in mu naložil 48 ur zapora.

Na Fužinah imajo lep cvetličnjak, v katerem rasto pozimi najlepše rožice. Lani decembra je prišel s potovanja vrtnar Rožman. Opazil je, da se je mnogo cvetk posušilo in takoj je vedel, da so pomočniki preveč kurili nežnim cvetkam, ki so potem ozele. Jel je polzevedovati kako in kaj in dognal je, da je njegov rival Lipe, ki je hotel prvega vrtnarja izpodrinuti, ukazal mlademu delavcu Cencu, naj tako kuri, da bo res posteno vroče. Cene je poslušal in res kuril, da je bilo posteno vroče, saj je pečica kar žarela, sam pa ni vedel, da bo to cvetkam škodovalo. In tako je prišla zadeva v javnost in pred sodišče. Pri okrajnem sodišču v Ljubljani je dobil Lipe 5 dni zapora, a se je pritožil. K vzklici razpravi je bil povabljen tudi Rožman za pričjo, pa se je izkazalo, da je leta šel cvetke saditi v Ameriko, kar je bila Lipetova sreča. Manjkalo je pravih dokazov. Senat je dvomil nad Lipetovo krivde in ga je opustil.

Kulturni pregled

Gledališki renertoriji

Ljubljanska drama:

Sobota, 9.: »Božji človek«. Dijaška predstava po znanih cenah. Začetek ob 15. Nedelja, 10.: »Lumpacij vagabund«. Izv.

Ljubljanska opera:

Sobota, 9.: »O lov«. Opereta. Izv. Nedelja, 10.: ob 15.: »Tajda«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv.

Mariborsko gledališče:

Sobota, 9.: »Pasijona. Premijera. Nedelja, 10.: ob 15.: »Pasijona«. — Ob 20.: »Učiteljica«. Kuponi. Ponedeljek, 11.: »Mladost«. Torej, 12.: »Madame Butterfly«. C. Kuponi

Reprisa operete »Orlov« v ljubljanski operi se vrši kot izven predstava danes v soboto. Zasedba ista kakor pri premijeri.

Dijaška predstava v ljubljanski drami. Danes, v soboto, se uprizaro v ljubljanski drami izvirna Bogovičeva hrvaška narodna drama »Božji človek« kot dijaška predstava po znanih cenah. Opozorjamo na to predstavo vse prijatelje slovenskega gledališča. Cene so izredno znižane. Začetek ob 3. popoldne.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. V nedeljo, dne 10. aprila (na cvetno nedeljo) sta v ljubljanskem gledališču dve predstavi. Popoldne ob 3. se poje v operi Sattnerjevo delo »Tajda« z go. Lovšetovo, go. Ribičev ter gg. Betetom, Kovšetom in Zupanom v glavnih ulogah. Uprizoritev »Tajde« se vrši po znanih ljudskih cenah. Zvečer bo v drami prva repriza Nestroyeve burke »Lumpacij vagabund« v korist bolniškega fonda Udruženja gledaliških igralcev.

Opozorjamo na Smetanovo opero »Prodana nevesta«, ki se poje v torek, dne 12. t. m. v ljubljanski operi pod vodstvom slavnega češkega dirigenta Oskarja Nedbala. Med glasbenim svetom splošno prevladuje mnenje, da po smrti ravnatelja Karla Kovarova ni boljšeja dirigenta za Smetanovo »Prodano nevesto«. Predprodaja vstopnic v operi. Za to predstavo veljajo tudi oni, nekaterim uradniškim skupinam posebno dovoljeni popusti.

Kristova drama na mariborskem odru. Danes, v soboto ob 8. zvečer uprizaro mariborsko gledališče priljubeno Kristovo dramo, trpljenje in smrt Jezusa Kristusa. Drama, ki jo je za slovenski oder priredil Fr. S. Finžgar, nam nazorno, v učinkovitih prizorih slika prihod Jezusa Kristusa v Jeruzalem, zadnjo večerjo, posvetovanje velikega zbora, Jezusa na Oljski gori itd. do Tezuso-

vega križanja in vstajanja. — Kristova drama se bo v nedeljo 10. t. m. ob 3. popoldne ponovila, na kar opozarjamo zlasti okoličane.

Nedelja v mariborskem gledališču. V nedeljo 10. t. m. se uprizaro v Mariboru zopet dve predstavi: popoldne se vrši repriza »Pasijona«, zvečer pa se ponovi letošnji dramski slager. Nicomedijeva komedija »Učiteljica«.

»Lumpacij vagabund« v ljubljanski drami

Snoči je bila v srednje zasedenem dramskem gledališču premijera Nestroyeve čarobne burke »Zli duh Lumpacij vagabund«. Komad je dandanašnji manj čaroben in manj smešen kot je bil nekoč, zakaj povprečen humor se stara kot bidermeyerška moda. Danes je ta kompedium takratnih dunajskih dovitojev preveč ogledan in pust. »Čaroben humor« Nestroyevega Lumpacija se vlačí po odrh kakor delna bolezen, ki muči še pozne potomce. Menimo, da ga ljubljanska publika še ni pozabila in če ga bi, bi bila jedva prikrajšana za kak užitek. Človek, ki prihaja v gledališče z »predsedki« o umetnosti, se nehoti vpraša s Prešernom: »Kaj pa je tebe treba bilo...?« Ljubljanska drama bi namreč lahko dala ob tem času vse kaj drugega kot je ta zastarela burka.

Priznati pa je treba, da še vedno obstoji znaten odstotek ljudi, ki so hvaležni gledališču za tako zbirko starih pradedovskih do-

vtipov. Vprašanje je le, ali lahko hvaležnost podpre raison d'être reprezentativne slovenske drame?!

Preko vseh teh pomislekov se mora s priznanjem kvitirati velik trud, ki ga je imel z Lumpacijem režiser gosp. prof. G. Se. Izdelale so se nove, malce moderno stilizirane dekoracije po osnutkih gosp. Vavpotiča; med zasajane dobrine sveta — gnjati, potice, šampanjske steklenice in razne druge delikatese — je zaštel tudi avto, ki ga Nestroyev čas ni poznal; sigurno znak, da svet vzlic zastarelim dovtipom vendale napreduje. Tudi kostumi so bili deloma novi, a ne prestopro v stilu. Slednjič — svirala je godba in baletke so se vrtele, torej še vedno dovolj mikavne čemestnosti, za nedeljske popoldneve in predmestno občinstvo...

Zasedba je pritegnila na oder skoraj vse žlane dramskega ansambla; vsi od gosp. Skrbinka in ge. Marije Vere preko gosp. Rogoza in ge. Šarčeve tja do statietov so se morali žrtvovati, da galvanizirajo to pradedovsko burko s svojo najboljšo igro. Naslovno ulogo je podal gosp. Peček, težiče igre — znano trojico — pa so krepko vzdržali gg. Cesar, Rogoz in Povhe. Trije postopajo so edini značaji ki imajo res nekaj izvirne humorja in ki nude dobrim komikom priliko, da jih po svoje stiko in izboljšijo. Krojaček Nitka gosp. Rogoza je tak, da si jedva lahko mislimo boljšeja; tudi Lim in Dreta sta vsak po svoje, živo in neprisiljeno podana značaja. Več ostali se prav za prav samo vrte v tem krogu in nastopajo od časa

do časa kot izpopolnitev komike te trojice in pa da se izvrši fabula »čarobne burke«. Kar se je dalo storiti, so storili in Nestroy je zopet enkrat rešen za Ljubljano, ki ga očitvno čela prava za Dunajčan.

Učljivja je, da je bilo razočaranje — kakor se spodobi za take prilike — animirano, da so ljudje ploskali, tudi dijaški parter. Prekipevalo pa navdušenje ni in menda se niti gledališki blagajni ni sanjala prava številka. B. B.

»Lumpacij vagabund« je priromal iz dunajskega »Burgtheatra« preko zagrebškega kazališta v Ljubljano. Ves dramski ansambel, pomnožen s starimi in mladimi penzionisti, nastopa v tej polklasični veezabavni komediji Gg. Cesar, Rogoz in Povhe nas v tej borbi za obstoj, s svojo igro in kupletji vsaj nekoliko razbremenjuje vsakdanjih skrbí ter nam izdajo tajnost, kako postati v najkrajšem času najlažje bogat... Pod vodstvom primabalerine zapleše baletni zbor in to na zvok Dravske divizijske godbe. Predstava se vrši v nedeljo 10. t. m. ob 8. zvečer v korist »Bolniškega fonda gledaliških namešencev«. Ker je čisti dobiček namenjen za tako potreben humanitarni namen, vabi »Udruženje gledaliških igralcev« tem potom vse prijatelje gledališča najljubšeje na to predstavo.

Ponedeljkov koncert peterskega zbora ljubljanske Glasbene Matice vodi po daljšem presledku zopet njegov 30letni zborovodja gosp. Matej Hubad. Njegovo imo je v najte-

Domače vesti

* **Izpremembe v državni službi.** Inspektor oblasne inspekcije dela v Mariboru Alfred Dejak je trajno upokojen. Odpuščen pa so iz državne službe: pisarniška oficijala pri direktoriju šum v Ljubljani Zvonimir Sater in Gabriel Lindner ter akcesistka pri velikem županu Roza Milač.

* **Novi upravnik pošto-brzojavne šole.** Dosedanji upravnik pošto-brzojavne šole v Beogradu dr. Željko Horvat je razrešen te dolžnosti, za njegovega naslednika pa je imenovan dr. Dragotin Frank, doslej pomočnik generalnega direktorja v ministru-stvu pošte in brzojave.

* **Kongres Udruga jugoslov. zdravnikov.** Glavna uprava Udruga jugoslovenskih zdravnikov je sklenila, da se bo letošnja redna skupščina udruženja vršila v Rožanski Slatini. O sklepu so obveščene vse zdravniške pokrajinske organizacije, da določijo svoje delegate. Kongresu bo predsedoval dr. Miloš Ivković, narodni poslanec in predstojnik glavne uprave.

* **Diplomski izpit za inženjerja gradbene stroke** je položil včeraj s prav dobrim uspehom na tehniški fakulteti ljubljanske univerze g. Kajetan Kavčič, rodom iz Žirov ter agilen član akad. društva »Jadrana«. Čestitamo!

* **Pri poštni hranilnici v Ljubljani** je imenovan za šefa knjigovodstva upokojeni pošto-brzojavni računski revident Koloman Meixner.

* **Promocija.** Na dunajski veterinarski visoki šoli je bil te dni g. Adalbert Lubec sin upokojenega višjega oficijala v Mariboru, promoviran za doktorja veterinarstva. Dr. Lubec je imenovan za okrajnega živno-zdravnikarja v Bosni.

* **Redukcija v upravi monopolov.** Pod predsedstvom g. Bajlonija se je vršila v četrtak seja upravnega odbora državnih monopolov, na kateri so razpravljali o redukcijah v upravi. Reducirano bo v prvi vrsti mestno vodno oskrbo, redukcija pa ne bo tako obsežna kakor v drugih uradih.

* **Društvo slovenskih sodnikov** ima svoj redni občni zbor dne 8. maja v poslopju okrognega sodišča v Mariboru. Začetek ob 10.30 uri.

* **Smrtna kosa.** Rodbini Draška na Rakeku je umrla 11 letna hčerka Milovana. Pogreb bo danes iz mrtnice splošne bolnice v Ljubljani. Včeraj je umrl g. Franc Borštnar, posestnik. Pogreb bo v nedeljo, ob 15.30 iz mrtnice splošne bolnice. — V Studenčih pri Mariboru je umrl v 43. letu starosti g. Josip Semolič, trpovski vodja naše vojne mornarice v pok. Pogreb bo v nedeljo iz mrtnice mestnega pokopališča v Pobrežju. — V Crni pri Prevaljah je umrl tamošnji župnik g. Josip Dobrovec. Pokojnik je bil zelo konjantni duhovnik in navdušen narodnjak. Dolga leta je bil tudi občinski odbornik in se je zelo živo udeleževal kot predsednik raznih pododborov. Bodi jim ohranjen blag spomin, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

* **Kongres stanovanjskih najemnikov** je sklican v Zagreb za sredo dne 13. aprila. Na kongres so vabljene delegati najemniških organizacij iz vseh pokrajin države. Posebna deputacija je odšla v Beograd, da povabi na kongres ministra za socialno politiko, vojne ministra ter ministra za narodno zdravje.

* **Glavna skupščina JČ Lig v Beogradu.** je preložena na nedeljo dne 8. maja. Ministrstvo prometa je dovolilo delegatom Lig polovično vožnjo na železnici in so direktorje železnice že obveščene o tem.

* **Velika afera v beograjski mestni upravi.** V beograjski mestni upravi so prišli na sled veliki aferi, vsled katere je občina oškodovana za 80 milijonov dinarjev. Skupina monterjev je bila v zvezi z lastniki velikih poslopj in je na razne načine zmanjševala porabo električnega toka. Manipulacije so se vršile že od leta 1918. Vsako leto je imela občina škodo približno 15 milijonov dinarjev.

* **Za naše filateliste.** Ministrstvo pošte in telegrafa je odredilo, da se na mednarodnem bizantološkem kongresu, ki se bo vršil od 11. do 15. aprila v Beogradu, odpre začasna pošta, telegraf in telefon. Vse poštne pošiljke, ki bodo v tem času predane na kongresu, bodo zigosane z rdečo barvo in posebnim žigom, ki bo imel napis v latinici in cirilici »II. Mednarodni Kongres Vizantologov-Beograd, Univerzitet«.

sneži zvezi z razvojem naše vokalne glasbe in brez dvoma je naš največji veliki zaslug, pa tudi zaslug Matičnega pevkega zbora, da se je ta glasbena panoga pri nas tako čisto razvila. Ponedeljkov koncert je poseben vokalnega značaja. Pevski zbor zapoje 13 zborov vokalne literature, predvsem jugoslovenske, dalje češke in ruske. O posebnosti najtežjih delov sporeda še spregovorimo. Dostavljamo še, da nastopi na koncertu g. Zinka Vilfan - Kunc iz Zagreba. Predprodaja vstopne in latinske knjigarni.

* **Dirigent Toscanini,** katerega je nedavno bolezen prisilila, da je prekinil koncertno turnejo po Zedinjenih državah in se je vrnil v Italijo, je sklenil z neko ameriško koncertno direktorjo pogodbo, glasom katere bo dirigiral v prihodnji sezoni v New Yorku, Bostonu in v drugih ameriških mestih niz simfončnih koncertov.

* **Dijaška predstava »Božjega človeka«.** Pri današnji predstavi »Božjega človeka« igra ulogo Mare ga. Mara Sarčeva. Predstava je po globoko znanih cenah ter namenjena ne le dijaštvu, temveč vsemu občinstvu. Drama je imela dosedaj velik uspeh. Začetek predstave ob 8.30 popoldne.

* **Velikanski uspeh violinista Hubermana v Bruslju.** Znani goslač Bronislav Huberman je te dni nastopil na Beethovnovih svečanostih v Bruslju. Sviral je Beethovnov koncert za violino, ki je navdajal poslušalce s svetlo pobojnostjo. Mnogi iz klavala umetnika vedno iznova na oder. Ovacije so doslej vlek, ko je zunanji minister Vander-velde pripel Hubermanu vprico avditorija

* **Razstava bakropisov in lesorezov.** »Kolegij grafičnih umetnikov« priredi turnejo svojih razstav po Jugoslaviji in svrhu grafične propagande. Predaval bo profesor Gjuric, ustanovitelj »Kolegija« in urednik »Umetnosti«. Prva taka razstava se odprla prihodnjo nedeljo v Koprivnici. Aranžira jo bakropisec D. Renarič. »Kolegij« je dosegel velike uspehe v Pragi, Plzni in na Reki.

* **Izlet v Prago.** Začetkom septembra t. l. priredi Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani izlet v Prago, najkrajše mesto srednje Evrope, z ogledom stavb, zbirki in umetnin. Izlet je projektiran tako, da si bodo mogli udeleženci ogledati pod strokovnim vodstvom v desetih dneh prestolico češkoslovaške republike, znameniti mesti Kutno Horo in Sedlec ter češki kraljevi grad Karlov Tyn. Natančnejši datum, pogoji in ugodnosti bodo pravočasno javljeni, opozarjamo pa že sedaj na izlet, ki bo nudil omejenemu številu udeležencev izredne umetniške in pokrajinske užitke.

* **Misteriozna smrt savskega čolnarja.** Meseca decembra lanskega leta je postal mladi savski čolnar Josip Prošek iz Dola pri Lazah žrtev nesrečnega valov Save. Bil je pred Božičem na tržni nadzornik. Plemelj jima je dal za trud 200 dinarjev, potem je mladi čolnar Prošek, pomagal pa mu je neki kmečki mladenič iz Dola, ki je opravljal posel ribiškega čuvaja. Nadzornik Plemelj jima je dal za trud 200 dinarjev, potem pa se odpeljal proti Ljubljani. Ko se je ribiški čuvaj zvečer vrnil v Dol, je povedal, da je čolnar Prošek v Savi utonil, ko je čoln zadel ob neko skalo. Prošli ponedeljek pa so v Zagorju ob Savi potegnili iz vode že razpadajočo truplo ponesrečenega čolnarja Proška. Izvršila se je obdukcija trupla in zdravnik je ugotovil na utopljencev težko rano zadaj nad tilnikom. Pri utopljencev tudi niso našli denarja. Že meseca decembra se je pojavil sum, da je Proška nekdo vrzel v Savo. Ta sum je sedaj še okrepljen. Sum leti na ribiškega čuvaja, ki se že nahaja v preiskovalnem zaporu.

* **Društvo državnih namestencev in upokojencev** v Murski Soboti vabi svoje člane na izredni občni zbor, ki bo v ponedeljek dne 25. aprila ob 8. zvečer v prostorih »Sokolske čitalnice v Murski Soboti«. Na dnevnem redu je sprememba pravil. Nato pa je pomenek glede ustanovitve nabavljalne zadruge. Ako bi za 8. ur sklican občni zbor ne bil sklepčen, se skliče pol ure kasneje drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu članov. 530

* **Razpisana je služba občinskega redarja** z nastopom dne 15. maja. Prednost imajo samski upokojeni stražniki in orožniki. Prošnje naj se vložijo na županstvo Rožanska Slatina do 30. aprila. Natančne podatke pri občinskem uradu. 549

* **Ugoden nakup nogavic, vezanine in žepnih robcev** je pri O. Dobele. Pred Skofijo št. 15. 109

* **Pri težkoah ledvic, mokrače, sečnega mehurja in debelega črevesa olajša naravna »Franz-Josefova« grenčica** tudi močno zapreko v kratkem času. Izpridevala iz bolnic potrjujejo, da je voda »Franz-Josef« radi svojega učinka, ker olajšuje brez bolečin, posebno prikladna za staro in mlado za trajno uporabo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specialnih trgovinah.

Nič ne stane

ogledovanje zaloge damskih modernih plašev in kostumov pri tvrdki
FRAN LUKIČ, Pred škofijo št. 19.
Zato naj si vsaka dama ogleda da bo prepričana o neverjetno nizkih cenah in elegantni izvršitvi.

Ob:

24

26

se vrše današnje predstave velikega dvojnega, silajno uspelega sporeda

ELITNI KINO MATICA

8.

10

na prvi viteški križ Leopoldovega reda, katerega mu je poslal belgijski kralj. Bruseljsko koncertno obdobje še ne pomeni takoga triuma na koncertnem oderu.

* **Dvorni koncerti v Beogradu.** V ponedeljek, dne 11. t. m. se vrši na dvoru v Beogradu koncert. K sodelovanju na tem koncertu sta bila povabljeni tudi člana ljubljanske opere ga. Vika Caleta in gosp. Julij Betetto. Ga. Caleta se povabili odzove, gosp. Betetto pa se je moral vsled težkega prehlada, ki ga ima trenutno, zahvaliti za častno povabilo.

* **Beethovnov večer v Ptuj.** Iz Ptuja nam poročajo: V petek, dne 1. aprila je priredila Glasbena Matica v Ptuj Beethovnov večer. Prireditelj je otvoril a svojim predavanjem vodja ptujke Glasbene Matice gosp. Karel Pahor, potem je odsvirala gđ. Kabajeva Sonata op. 13. Gosp. prof. Sila je ljubko zapel solospesva »Jaz ljubim te« in »Poljub«. Gosp. Pahor je nato izvajal sonato za violino št. 2; spremljala ga je na klavirju gđ. Stohrova. Drugi del sporeda je izpolnil Sokolski orkester. Spremljal je najprej »Rondo« iz klavirskega koncerta v Es-duru, ki ga je izvajala gđ. Stohrova. Njeno prednosaženje je bilo zelo učinkovito; poleg dobre tehnike razpolaga dama tudi z lepo čustveno skalo. Turška koračnica je tako vžgala, da se je morala ponavljati. Koncert se je zaključil z žalno uverturo »Korijolana«. V tem delu je pokazal orkester pod taktirko gosp. Pahorja svojo življensko moč. Izvajanje je bilo tehnično in dinamično prav dobro. Koncert je bil polnoštevno obiskan in je pokazal, da imajo Ptujčani mnogo smisla za glasbo.

Iz Ljubljane

* **Inozemski učenci v Ljubljani.** Včeraj se je mudilo v našem mestu več francoskih učenjakov, udeležencev bizantološkega kongresa v Beogradu. Tako so pripeli med nas g. Gabriel Millet, profesor umetnostne zgodovine na pariški univerzi, Louis Bréthier, prof. v Clermontu-Ferrandu, Collinet, profesor pariske univerze, Jacques Zeiller, prof. iste univerze, Reau, bivši vodja Francoskega inštituta v Petrogradu in znani zgodovinar ruskega slikarstva ter Andrej Grabar, Bolgar po rodu, docent univerze v Strasbourgu. Takisto se mudijo pri nas znani dunajski arheolog profesor Egger z nekim znanstvenikom iz Nemčije. Kakor izvem, se je g. prof. Millet posebno zanimal za srednjeveške rokopise v ljubljanski Studijski knjižnici, ki jih namerava Francozi že v doglednem času izdati. Danes bodo omejeni znanstveniki odpotovali v Beograd.

* **Uspehi novega sosveta** na ljubljanskem magistratu so res že prvi dan ogromni. Odpustili so najprej nekaj delavcev, za par dni so jih pa spet nastavili! Kolosalna nova taktika, katero lahko klerikalni prebrisanci ponavljajo vsak teden. Samo, da ne bodo v vsej Ljubljani našli človeka, ki bi jim verjel, da gre za »demokratsko intrigo« kakor bi rad natvezli »Slovenec« ker kot znano »na magistratu« še vedno pomosno vihra radikalna zastava, ki torej tudi nosi odgovornost za odpustitve in nastavljanje mestnih delavcev.

* **Avtomobilsko vožnje** bi rad očital »Slovenec« bivšemu gerentskemu svetu. Ugotavljamo, da so imeli člani ger. sveta pravico posluževati se mestnih vozil, zlasti njegov predsednik. Porabljali so ga minimalno, a še takrat so — dasi niso bili obvezani — plačali bencin in osobe. Vemo pa, da so v polpreteklem času porabljali mestna vozila hude, ki te pravice niso imeli, seveda na mestne stroške ter da se celo povzročene škode mestu niso povrnil. Lahko bi zapeli lepo pesem o kavalirjih...

MR. PH. BANOVO
KRI OBEZVETOČI IN
KRI ČISTILNI

„PLANINKA“

ZURAVILNI ČAJ
DIV 2 —
DOBI SE V LEKARNAH

LJUBLJANA

* **Vjel se je »Slovenec«** ob priliki »zagovarjanja« pravice mestnih delavcev. Pred par dnevi je z velikim pompom naznanil, da je conditio sine qua non sodelovanja klerikalnih svetnikov na ljubljanskem rotožv zopetna zaposlitev neke partije sezonskih delavcev, ki mu je pa še pred meseci bila povsem odveč. Takrat namreč »Slovenec« ni čutil posebno tople ljubljanske delavstva pri cesnem nadzorstvu, najbrže vsled vesplošnega mraza in mu je morda sedaj nekaj več toplote do tih vahnila šele nastopajoča pomlad... Koiko časa boče najmojše ljubezne trajala, ne moremo ravno točno uganiti; če je odvisna od slane, si lahko približno izračunamo njeno trajanje, saj je n. pr. »Slovenec« dne 30. novembra 1926, torej ob pričetku zime, edločno zahteval naj se razna dela, ki so bila takrat na cestah v toku, oddajo raje podjetnikom, mesto da jih izvršuje mestna občina v lastni režiji s svojim delavstvom. »Slovenec« je torej zahteval odpust delavstva tik na pragu zime in se je s tem izkazal kot socialno zelo fino čutečega krščanskega socialista. Takemu postopanju pravijo klerikalci — socialna politika.

* **Življenje na Fidži otokih.** Ta prekrasni kulturni film, ki nam predčuje v lepih slikah življenje prebivalstva teh otokov, nadalje živalstvo in eksotično rastlinstvo, predvaja ZKD v kinu Matica danes ob 14.30 in jutri ob 9.30 in 11. popoldne. Priporočamo vsakomur, da si ogleda ta izredno zanimiv spored ter si nabavi vstopnice čimprej v predprodaji, ker je zanimanje veliko in se film predvaja le trikrat. Današnja predstava je namenjena v prvi vrsti mladini in dijaštvu, lahko pa se je udeležiti tudi ostalo občinstvo, ki je ob nedeljah zadržano. Cene prostorov 2. in 4. Din.

* **Javno predavanje.** V nedeljo, dne 10. t. m. bo ob 10. predaval v balkonski dvorani tukajšnje univerze akademik Božo Vodušek o »Etični in politični miselnosti Slovencev«. Vsi, ki se zanimajo za naše javno življenje, naj pridejo!

* **Zaključno predavanje v društvu »Soda«.** Danes bo v društvu »Soda« v prostorih »Ljubljanskega dvorja« zadnje predavanje v tej sezoni. Predava vladni svetnik g. dr. Redolf Andrejka o »Pokrajinskem obdeljeju Tavcarjevih romanov«. Po predavanju prosta zabava s petjem in nastop šolske dece s predavanjem in deklamacijo o pomenu našega jezika in začetku naših jugoslovenskih zastavi lid. Začetek ob pol 21. Vstop prost.

* **Krajevno združenje invalidov v Ljubljani** ima svoj občni zbor v nedeljo dne 10. aprila ob 9. popoldne in sicer v dvorani Ljudskega doma v Strelški ulici in ne v Mestnem domu kakor je bilo prvotno javljeno. Člani naj vzamejo s seboj čiaske knjižice in pismena vabila.

* **Preporodni dan.** Danes ob 6. predavanje v areni Narodnega doma. Predava g. dr. Stojan Bajč o temi: Liga narodov, njen pomen in organizacija. Ker je tema jako aktualna, upamo, da se boste številno udeležili tega predavanja. — Kulturno znanstvena sekcija sklicuje svoj prvi sestanek za danes ob 8. popoldne v areni Narodnega doma. Ta sestanek velja kot občni zbor te sekcije s sledečim dnevnim redom: 1. Volitve odbornikov, 2. Sprejem poslovalnika na podlagi katerega bomo vršili našo kulturno misloj. 3. Debat o razpisanih okrožnici ter našem programu. 4. Eventualne zadeve, o katerih poročajo občni zbor. 5. Slučajnosti. Prosim vse člane, ki se za to sekcijo zanimajo, da se obnega zbora udeležijo polnoštevno. — Načelnik kult. znanstvene sekcije.

* **Savez trezvene mladeži.** Danes ob 16.30 se vrši o Akad. kolegiju kurz za nižješolce, ob 17.30 pa za višješolce. Po kurzu seja odjega odbora.

* **Akademski klub v Šiški** priredi danes 9. t. m. ob 20. v prostorih Bellevue svoj 3. zabavni akademski večer pod pokroviteljstvom častnega damskega komiteja. Koncertne točke poleta gđ. Ovsenikova in g. J. Likovič. Na klavirju spremlja gđ. M. Vogelinkova. Na ta najlepši večer v Šiški vabimo vse prijatelje akademikov. — Odbor.

Mi pobijemo

vsako konkurenco glede kvalitete, okusa, kroja in cen, v moški in damski konfekciji.

Oglejte si naše izložbe.

GRČAR & MEJAC

Selenburgova ulica št. 3.

* **Akademija drž. realke** se bo vršila v nedeljo, 10. aprila ob 10. popoldne v realni telovadnici. Na sporedu so orkestralne in pevke točke in deklamacije. Spored, ki velja za vstopnico, stane 3 Din. Čisti dobiček je namenjen dijaškim ferjalnim kolonijam.

* **Policijske prijave.** Od četrtka na petek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 1 goljufija, 1 prestopok obrtnega reda, 1 telesna poškodba, 1 nezgoda, 12 prestopkov cestnega policijskega reda in 1 oženj. Aretaciji sta bili izvršeni 2 in sicer obe radi tatvine.

* **Prebrisan gostilniški gost.** V četrtak okrog 13. ure je prišel v Scagnettijevu gostilno v Metelkovi ulici prebrisan zamarnjen okrog 40 let star mož, ki je izpil kar stoje liter cvika. Ko je steklenko izpraznil, je položil na mizo 100 dinarskih bankovec, naka mu je natakarica Francka Tratnik dala diferenco. Takoj nato pa je moral iz točilnice v gostilniško sobo. To priliko je sumljivi gost izbral, pograbil se 100 dinarski bankovec in se izgubil iz gostilne. Oglujfioj odošno tatvino je oškodovana natakarica opazila šele, ko je bilo že prepozno.

* **Nesreča kolesarja.** Ko se je peljal v četrtke popoldne zidar France Žitnik doma iz Vodice, s kolesom po Bleiweisovi cesti, je na Križišču Dunajske ceste zavozil na mal kamenček. Posledica je bila, da mu je spodrsnilo in je odletel s kolesa. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo in so ga morali prepeljati z rešilnim vozom v bolnico.

* **Tatvina rjuh.** Včeraj popoldne se je utihotapil v sobe za tuje gostilne »Pri Amerikanci« v Florjanski ulici neznan tat ter ukradel 4 posteljne rjuhe ter več brisač v vrednosti 160 Din.

* **Ogenj v kleti.** V četrtke popoldne so se vnele v kleti Grobelnikove vile na Bleiweisovi cesti ob kotlu naložena polena. Iz kleti se je pričel valiti gost dim, kar je opozorilo stanovalce hiše na nevarnost. Poklicani gasilci so ogenj pogasili, še predno je nastala nevarnost večjega požara.

* **V slučaju lepega vremena** zadetne v nedeljo, dne 10. aprila krasno kompletno spalnico za 2 osebi iz češnjevega lesa, silvalni stroj, moško kolo, šperersko blago, moko, ter druge razne praktične male dobrote. Tablice se bodo prodajale danes popoldne ter v nedeljo ves dan pri mizah na raznih križiščih. Stanejo samo 2 Din. Začetek točno ob 15. uri. Pomagajte revni in bolelni deci. Segajte po tablicah. Odbor.

* **Spomladanske bluze, najnovejše, dospete ter vse zadnje kreacije modnega blaga za plače, kostume, obleke in nakiti.** — Geslo naše — najboljša blaga po zmernih cenah. P. Magdič, Ljubljana. 122

* **Ljubljanski Sokol.** Danes točno ob 8. zvečer se vrši v telovadnici Narodnega doma mladinska telovadna akademija. Ker bo to večer naše sokolske mladine, ki živi v trdnem sokolskem delu in krepi svoje miševje, je dolžnost vsega članstva, starejšega kot mlajšega, da v čim večjem številu poseti to prireditelj, da tako dejansko dokaže svojo ljubezne, zanimanje in pozornost tistim mladim borcem, katere bo slej ali prej poklical čas, da postanejo vodniki močnega jugoslovenske sokolske družine in žarišče velike sokolske ideje. Na večer ljudno vabimo tudi ostala ljubljanska in okoliška sokolska društva ter vse prijatelje sokolske mladine. Opozarjamo pa ponovno, da se akademija prične točno ob 8. uri zvečer. 532

* **Sokol I. na Taboru** vabi v nedeljo 10. t. m. na drugi delovni dan. Začetek ob pol 9. uri. Kdor ne more osebno pomagati z delom, naj se izvoli odkupiti (8 delovnih ur po Din 4) — Odbor. 200

* **Moške in ženske nogavice** solidne kvalitete, dobite po zelo nizkih cenah pri Francu Pavlinu, Gradišče 3. 519

* **Tovarna Jos. Relch** naznanja občinstvu, da pilisra v najmodernejših vzorcih tokom 24 ur. Obenem se priporoča za keručno čiščenje obiek, kakor tudi za barvanje v različnih barvah. Vsako delo izvrši z največjo vestnostjo in v najkrajšem času, na željo tudi v 2 urah. 525

Nedosegljiva
Eau de Cologne Chypre
Bourjois - Paris

* **Za velikonočne praznike** praško šunko in različne druge delikatese nudi Fr. Kham, Miklošičeva cesta. 526

* **Šunka najfinjša** dospela, dobi se samo v dobro znani delikatesni trgovini Janc Židovska ulica. 546

* **Žive karpe, ščuke, kline** — in postvri pri Fr. Kham, Miklošičeva cesta. 547

* **Oljka dan Rdečega križa na Viču.** V slučaju lepega vremena priredi podružnica Rdečega križa na cvetno nedeljo ob 10.—12. ure promenadni koncert pred šolo ter se bodo ob tej priliki prodajale oljke veljice v prid Rdečega križa.

Iz Maribora

* **Mariborska oblastna skupščina** bo zborovala zopet dne 19. t. m. v Kazinski dvorani poslopja Narodnega gledališča.

* **Občinski svet** ima svojo 17. redno sejo v torek, dne 12. aprila ob 17. uri v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu je precej važnih zadev, med drugim zgradba nove meščanske šole na levem dravskem bregu, namestitve novega knjigovodje pri mestnem električnem podjetju, bilanca mestnega električnega podjetja z leto 1926 preskrba stavbe za kontrolo dohodkov, napravo konfesionalnega pokopališča v župniji sv. Marije, ureditev prejemkov dnevnice, nov regulacijski načrt za koroško predmestje itd.

* **Velike priprave** za predavanje dr. Kostova, ki bo v Mariboru govoril v ponedeljek dne 11. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma o jugoslovensko-bolgarskem prijateljstvu, vodi Jugoslovenska Matica kot prirediteljica. Pa tudi Sokol in Orjuna sta izdala pozive na članstvo za častno udeležbo. Pričakovati je torej, da bo tudi Maribor doživel v ponedeljek veliko manifestacijo za jugoslovensko-bolgarsko zblizanje.

* **Gostovanje g. Skrivaniča v »Manon«** je sicer privabilo v četrtke precej občinstva v gledališče in je bila publika tudi dovolj pozorna napram gostu s ploskanjem in cvet licami. Večina pa je odhajala v mnenju, da nam je naš Peter Burja vendarle ljubši v petju in igri.

* **Streljaška družina Maribor** sporoča svojemu članstvu, da se vrši odslej naprej vsako nedeljo sobno streljanje na običajnem mestu. Začetek ob 9. popoldne.

* **Mariborska podružnica SPD** naznanja svojim članom, da ima vsak posamezni član, ki je najmanj dve leti član pravico do treh polovičnih voženj na izlete in do ene na glavno skupščino na leto. Zadevne izkaznice (Uverenja) izdaja društveni tajnik gosp. Ivan Volčič, Maribor, Slomškov trg št. 11/I.

* **Propagandna motociklistična vožnja** našega agilnega Motokluba Maribor se vrši v slučaju lepega vremena končnoveljavo dne 10. aprila. Start točno ob pol 11. na Trgu Svobode. Popoldne se uprizaro v zvezi z Avto-klubom, sekcija Maribor skupen izlet v Gortino, k članu Janisu, pri Dravogradu. Start točno ob pol 14. na glavnem kolodvoru. Člani in gosti dobrodošli! 531

* **Dramatično društvo** priredi prvo letošnje predstavo v ponedeljek 11. t. m. v Narodnem gledališču. Uprizori se lepa drama »Mladost«. S to predstavo bo skušalo društvo ožviti zanimanje za diletantske nastope, ki je žalibog popolnoma zaspalo in eventualno otvoriti dramatično šolo, katero je moralo opustiti, ker ni bilo za njo nobenega zanimanja. Pred vojno je dramatično društvo vzgojilo celo vrsto diletantov, ki so potem širili dramsko umetnost po vsej Sloveniji. Izvežblani diletantov primanjkuje danes vsepovsod ravnotako kot nekda. Zato naj bi zlasti naša mladina porabila ugodno priliko in pridno posečala dramatično šolo

* **Tatvine.** Izpred trgovine Starčič je bilo snoči ukradeno trgovskemu potniku Fr. Grusu kolo znamke »Neger«, vredno 1300 Din. — V ordinacijski sobi primarja dr. Černiča pa je nekdo ukradel 1000 Din iz tam ležeče knjige. Storitcu so že na sledu.

* **Zginula dečka.** Včeraj sta neznaio kam izglnila iz Ruš dva obrtna vajenca, od katerih eden je 16 letni Josip Pavlenec.

* **Koncert učiteljske** je v sredo zvečer v kazinski dvorani lepo uspel. Gojenke so pokazale pod vodstvom svoje profesorice petja gđ. Ropasove mnogo pevске kulture. Državno žensko učiteljske nas vsako leto preseneti vsaj enkrat s takim lepim nastopom.

Iz Celja

* **Smrtna kosa.** V petek, so pokopali na Hajdini pri Ptuj brez obredov g. Rudolfa Libenskega, tipografa v p., ki je pred vojno dolga leta služboval v »Zvezni tiskarni« v Celju in je bil dal časa tudi odgovorni urednik taktarne »Domovine«. Kot narodno delavnega in značajnega moža za ohranimo starejši Celjani v dobrem spominu.

* **Sestanek NSZ.** V nedeljo ob 2. pop. se bo vršil v gostilni Sokolski dom v Gaborju sestanek članov Narodno strokovne zveze. Vsi člani naj se tega sestanka zanesljivo udeleže. Poročilo bo predsednik NSZ tov. Juvan iz Ljubljane.

* **Predavanje bolgarskega publicista dr. Mladena Kostova v Celju.** Dela se na to, da bi se vršilo predavanje bolgarskega publicista dr. Kostova, ki je govoril v ponedeljek v Ljubljani pred množico Slovencev za zblizanje Bolgarije in Jugoslavije, tudi v Celju. Zanesljivo je za enkrat samo to, da bo gotovo predaval v Mariboru.

Iz Kranja

— **«Ljudski dom» in nedeljski cerkveni nauk.** Kakor javlja četrtkovni «Slovenec», priredi klerikalni ljudski oder v nedeljo ob 14. uri gledališko predstavo. Sedaj priložnost konkurirati že istočasno se vršecemu cerkvenemu nauku klerikalnem strahovito raste greben in v svoji nadutosti ne ločijo že več dobrega od slabega. Na naše ugotovitve vsaj — radi njih resničnosti naj vprašajo igralce ljudskega odra same — so odgovorili le s pavšalnimi lažmi in to v taki meri, kakor more to storiti le gojenec klerikalne dvoilne morale!

— **Jutrišnja predstava v Narodnem domu.** Na svetno nedeljo ob 16. uri vprizori poslednji domači gledališki oder igra «Bratje sv. Bernarda» na svojem odru v Narodnem domu. Učinkovita in odlična igra, pretresujoča vsebina in krasna scenarija s petjem ter zvočenjem je napravila na vsakogar najgloblji in neizbrisni dojem. Radi ugodnih želenjskih zvez je predstava zlasti tudi primerna za goste iz bližnjih in daljnih krajev. Opozorjamo občinstvo na točen začetek.

Iz Trbovelj

— **Narodni dom v Hrastniku.** V nedeljo 10. t. m. ob 5. pop. se vrši v Narodnem domu občni zbor «Konzorcelja za gradbo Narodnega doma v Hrastniku». Udeležba za člane Sokolskega društva, Glasbenega društva in Narodne čitalnice je obvezna.

— **Seja ubožnega odseka** se bo vršila v ponedeljek ob 4. popoldne. Reševale se bo do prošnje za podporo.

— **Konzorcelj za postavitev Invalidskega doma v Trbovljah** vabi vse člane in članice, kakor tudi vse one, ki imajo sočutje do vojnih žrtv, na občni zbor, ki bo jutri ob 3. popoldne v prostorih ge. Fortzeje na Voda. Pri tej priložnosti se bodo razdelile nove članske izkaznice. Občnega zbora se bo udeležil tudi zastopnik občnega odbora združenja vojnih invalidov iz Ljubljane, ki bo poročal o pomenu Invalidskega doma in o spremembah invalidskega zakona, kar bo gotovo vsakogar zanimalo.

— **Občni zbor Kmetijske zadruge na Dolu** bo danes ob 2. popoldne, na kar opozorjamo zlasti člane v Hrastniku.

— **Okrajni zastoparstvo**, da se bo vršilo nakup plemenskih bikov v Hrastniku, najemstvo 13. t. m. v petek 15. t. m. ob 9. popoldne pri Rošu.

— **Trboveljski drobiz.** Občinski zastop je sklenil, da se ima v bodoče pobirati za mostno tehnično v Trbovljah in Hrastniku od domačinov 5 Din, od tujcev 10 Din. — Upokojenec g. Jakob Rajner iz Hrastnika se je preselil zavoljo smrti svojega sina učitelja k sinu v Zg. Polskavo. G. Rajner je izpolnil 91. leto svoje starosti in je še vedno čil in zdrav. — Cementna tovarna v Trbovljah, ki se je zadnje čase zelo močno razvijala, bo dvignila hišo prožnega mojstra za eno nadstropje.

— **Občinski zaklad v Trbovljah.** Za lanske leto so znašali dohodki občinskega zaklada 24.167.188.65 Din, izdatki pa 24 milijonov 131.907.60 Din. Za letošnje leto ostal prebitok 35.281.05 Din. Dohodki ubožnega blagajne so znašali 148.368.55 Din, izdatki pa prav toliko. Za letošnje se pričakuje, da bo znašal občinski zaklad večjo vsoto od lanske. Poleg tega ne smemo prezreti, da znaša letošnji proračun 3.324.696 Din.

— **Smetna kosa.** Umrli so: Martina Framšak, hči rudarja, Loke 271; Ivan Stritar, sin rudarja, Loke 67; Ferdo Kunstelj, sin rudarja, Retje 38; Rudolf Savšek, sin rudarja, Retje 92; Angela Videgar, hči rudarja, Loke 82.

Iz Laškega

— **Gerent in svetniki okr. zastopa** so razgnani in vedrih lic hodijo naši klerikalci okrog, češ: zdaj smo jih pa. No, pa so dobi tri ljudje, saj so dali naši občini v novem svetstvu Bl. Zupanca in pa konzumarija Dezelaka. To je interesno zastopstvo in odgovarja strankarskemu razmerju v naši občini. Silno zanimiva je slika novega svetstva, ki šteje 23 moških in od teh celih 6 naprednih. Ako odstopimo te, je svetstvo prava karikatura, ki se bo odlikovala s svojimi sposobnostmi. Laščani! Nekaj nas uči to postopanje klerikalcev: bodimo dosledni, bodimo nepopustljivi in odločni, proč z vse mi obziri napram klerikalcem. Ven z njimi iz vseh naših korporacij in društev, z njimi ne moremo imeti skupnega delovanja, ker ga oni nečejo in odklanjajo. Naj bodo klerikalci v ovčiji ali volčiji koži, ne pečaj se z njim. Le čvrsto in krepo v boji, ki nam bo prinesel zmago in mir!

— **Zopet nov slučaj stekline.** V četrtki je stekel velik, mesarski pes g. Perdiha. Ustrelili so ga, predno se je zgodila kakšna nesreča. Ponovno pozivamo oblastvo k energičnim ukrepom. Se danes nimajo naši lovci nalog, ugonobiti pse, ki se klatijo okrog z ali brez nagobila. V Celju se je to že zdavnaj zgodilo. Konjač se ne prikaže, ali pa pride le v našo občino, tam na kmetih pa je vse brez nadzora. Ali ne bo veliki župan dal potrebnih navodil?

— **Olepevalno društvo** je imelo občni zbor v Pivnici zadnji ponedeljek. Predsednikom je izvoljen ponovno g. Elsbacher, odbornikom gg. dr. Pernat, Kislinger, Jeršec, Benko, Kokol, Dergan, Zupane in Maršič. Na zboru se je gojalo, da kažejo hišni posredniki tako malo zanimanja za to potrebno društvo. Tudi gostilničar ni bil noben navzoč — tudi tu morajo nositi bremen uradništva in obrtniki. Društvo je v preteklem letu mnogo trpelo vsled poplav

Dobre lastnosti finega čistila za čevlje

so te-le: Čistilo je mehko in se dobro razmaza; daje čevlji takoj lep temen sijaj. — Usnje ostane voljno. In te lastnosti ima INDIAN PASTA.

Že pri uporabi prve doze se boste o tem prepričali.

in izkazuje blagajniško poročilo precejšen primanjkljaj. Članarina se je zvišala na letošnjih 10 Din. Pozivamo občinstvo, naj pridno pristopa k Olepevalnemu društvu, ki priredi letos veliko ljudsko veselico v vrtu pri sv. Janezu.

— **Drst dveh sulcev,** težkih približno 5 in 8 kg smo opazovali te dni v Savinji pri izlivu Žikovec.

— **Zadnji živinski sejem** v turek je bil precej živahen. Prignali so 212 volov in bikov, 400 krav in telic, 1 ovco in 197 konj. Kupčij je bilo sklenjenih 286. Cene so se gibale: za vola od 6.50 do 9 Din, za bika in krave 2 do 7 Din za kg. Mesarji prodajajo meso prve vrste po 17, druge vrste po 15 in tretje vrste po 9 Din. Svinjski sejem v sredo je bil nasprotno zelo slab. Prodajalci so pripeljali večinoma le mlade letošnje prašiče po ceni 150 do 200 Din. Prihodnji veliki letni živinski sejem bo 23. t. m.

— **Sokolski večer.** Sokolsko društvo v Ptujju je uvedlo redne «Sokolske večere», ki se bodo vršili vsako prvo soboto v mesecu. Prvi tak večer bo že danes, dne 9. t. m. ob 20. uri v zgornji dvorani Narodnega doma v Ptujju. Dr. Pivko nam bo predaval o sokolski ideologiji. Razven predavanja bomo pa imeli priliko slišati tudi znani ptujski pevski kvartet ter sokolski orkester, ki se je izkazal pri zadnji Beethovnovi proslavi kot prvovrsten. Vstopnine ni.

ABBAZIA

Klimatično kopališče pri Reki

Solnčna pomlad ob Adriji.

pomladanska sezija februar—maj

kopalska sezija maj—oktober

60 prvovrstnih hotelov, penslonov, sanatorijev, kopališka godba. Vsa-kovrstna veleumestna zabava.

Cena penslona s sobo od 50 lir dalje

HOTELI: Regina - Palace Bellevue - Excelsior - Quarnero - Amalia - Eden - Quisisana - Continental - Strandhotel

od 40 lir dalje:

HOTEL-PENSIONI: Breiner - Bristol - Imperial - Grandhotel - Villa Jeanette - Atlantica - Esplanade Europe vorm. Quitta - Augustz Lulse - Residenz - Savoy - Metropole - Pension Lederer Augusta (Südstrand) Victor Villa Dr. Landr - Villa Fabri Hausner (vlastnici Brača Tomašič) Miran - Tauber (rituell) - Salus - Zawojski - Milano - San Marco - Nettuno - Villa Stern (rituell)

od 30 lir dalje:

PENSIONI: Schlosser - Piöbst - Riviera - Wrus - Jolanda - Lunaček - Venezia

Sanatoriji (z različnimi cenami): Sanatorium Dr. Szegö Neues Kurhaus Dr. Lakatos Kurhaus Pension dr. Mahler Kurhaus Adriatica - dječji dom Dr. Horvath (Villa Flora)

Napiši na ploščah

prevlečeni z radio-tinkture, morejo se čitati tudi ponoči. — En primer.

Sport

III. kolo nogometnega prvenstva v Ljubljani

Jutri se odigra na igrišču Primorja III. kolo prvenstva prvostopskih klubov. Ob 14.30 igra Hermes in Primorje, ob 16. Jadran in Ilirija. — Vroč boj za točke se obeta zlasti v srečanju Primorje : Hermes. Slednji je preteklo nedeljo proti Slovanu sicer zatajil na vsej črti, navzlic temu pa treba videti v njem moštvo, ki proti Primorju ne nastopi brez izgledov na pozitiven rezultat. Po dobrem vtisu, ki ga je napravilo Primorje zadnje nedelje, bi bilo sicer računati na tesno zmago Primorja. Jeseni je zmagal Hermes s 3 : 2 — Ilirija zadene v Jadranu na prvo mesto nastanovitne forme in igre. Jadran v dobri formi je seveda tudi za Ilirijo resen protivnik. Jesenski rezultat se glasi 3 : 3.

SK Ilirija je za jutri napovedano tekmo s timom Inženjerske oficirske šole v Mariboru radi slabega vremena odpovedal, ker prenovljeno igrišče se ne vzdrži tekem v deževnem vremenu.

Naša nogometna reprezentanca, kismo jo večer objavili, se je morala zopet izpremeniti. Beograjska igrača Luburič in Jovanović, nista mogla dobiti dopusta. Savezni kapetan je radi tega določil sledečo nasadno vrsto: Wolf, Pavelić, Peršić, Percel, Babić.

SK Jadran. V nedeljo 10. t. m. ob 10. dopoldne trening na igrišču v Kolesarji. Nastopiti morajo sledeči: Ahčan, Kalan, Podkrajnik, Tičar, Klopčaver, Span, Strikberger, Boštjančič, Presel, Mops, Matjašiča, in Plut. Branjanje samo ob lepem vremenu!

SK Jadran. V nedeljo tekma proti SK Iliriji. Na igrišču morajo biti sledeči igralci: Vidmar, Zor, Ferenc, Znidarič, Brar, Pokora, Kos, Rogož, Rape, Banovec, Senci, Okrupa, Somer, Jerina, Seidel.

Službene objave LNP (Iz seje kazenskega odbora dne 6. IV. 1927.) S stroгим ukorom se kaznuje igra Schecker in Salakar (Atletik SK) po § 35. kaz. prav. z uporabo § 9. kaz. prav. radi nesportnega vedenja pri pokalnem tekmi dne 25. III. — Zavrnje se prijavi SK Ptuj proti igri K. Baumgartnerju, ker je stvarno nezadostno utemeljena. — Prijavi ASK Primorje proti igri P. Zemljaku z dne 4. III. se predloži v smislu določil § 32. saveznih pravil JNSU v eventualno nadaljno poslovanje. — Tajnik II.

JZSS (Službeno.) Verificirajo se za TK Skala: Vladimir Golob, Zupan Ervin, Bitenc Ivan, Torkar Franjo, Tratnik Lojze; za SK Ilirijo: Brandt Herbert; za Slo. planinsko društvo, Ljubljana: Černivec Sergej, dr. Tomineš Stane in Pibernik Božo. Prihodnja redna savezna seja se vrši v turek dne 12. t. m.

SK Ilirija, nogometna sekcija. — Ob ugodnem vremenu danes, v soboto ob 16. trening za juniorsko in dijaško skupino in ob 17. uri za I. moštvo in rezervno. — Načelnik.

2SK Hermes. Za danes pomotoma napovedani trening I. in rezervnega moštva odpade radi nedeljske prvenstvene tekme rezervnega in I. moštva. — Načelnik.

Tenis sekcija SK Ilirija je poslala vsem teniš igračem preteklo sezono obvestilo glede nove prijave. Do sedaj se je prijavilo približno 75 odstotkov laniških članov in precej novih. Ker se prične še pred prazniki z igranjem, opozorjamo samoučence na nujno prijavo. Obenem si dovoljujemo opozoriti gospode, ki so se že prijavili, pa še niso izvršili nakazila prispevka, da se poslužijo obvestilu priloženih pološč. Laniški nedostatek v slučaju slabega vremena, se letos popravi z napravami novih odlokov, tako da bodo prostori takoj drugi dan po dežju v uporabi.

Klub slovenskih kolesarjev v Celju priredi dne 1. maja 1927. veliko spomladansko dirko na progi Maribor-Celje, pri kateri se bodo razdelile najboljši dirkačkim sledeče nagrade: prvo darilo 1000 Din; drugo darilo 600 Din; tretje darilo 400 Din; četrto darilo kolajna in priznanica; peto darilo priznanica. — Dirke se lahko udeležijo člani kolesarskih klubov in nečlani iz celjskega okraja s kolemi raznih vrst. — Spored dirke: Sestanek dirkačev ob 10. uri v Mariboru pred kolodvorom. Skupen odhod na start ob 11.30. Stari točno ob 12. Cilj v Celju-Gaberje pred kinom na Mariborski cesti od 14. do 14.30. Prijave in natečaj navodila pri predsedniku kluba v trgovini Bata Šumer, Celje, Glavni trg 8. Prijave se sprejemajo do 26. t. m. Dirke se vrši ob vsakem vremenu. — Odbor.

SK Krakovo. Danes sestanek I. moštva in rezerve ob 8. ura v restavraciji Mirak. Prebrskova soba. Sestanek obvezen radi nedeljskih tekem s SK Slovanom. Točnost! Tajnik II.

ASK Primorje (Hazen sekcija). V nedeljo 10. t. m. se vrši trening tekma A : B tim na igrišču «Atene». Za to tekmo do ločeni igralci Erpežnik in Jenko, se morata zgledati na igrišču Atene najkasneje ob 16.30; dres, bela bluza in črna krilo. Ostale hazenske imajo trening na našem igrišču ob 10. uri. — Načelnik.

Kolo jahačev in vozačev Prestolonaslednik Peter v Ljubljani

Posebna določila za vozno in galopno dirko

1. Dirka se vrši n. vojaškem vežbališču, in sicer 17. julija.

2. Prijave se morajo poslati do 5. julija Kolu jahačev in vozačev Prestolonaslednik Peter v Ljubljani. Prijave po 5. juliju se sprejemajo le proti plačilu dvojne vpisnine.

3. Prijava mora vsebovati: ime in bivališe posestnika in voznika, odnosno jahača, barvo voznika, popis konja (ime, starost, barva, spol), jeli prijavljeni konj že dobil kakšno nagrado pri dirkah, kdaj, kje in koliko (v Din).

4. Pri kasačkih dirkah je dovoljen samo dirkalni voz, t. j. voz s kolesi na gumah.

5. Istočasno s prijavo se mora poslati tudi vpisnina. Prijava brez vpisnine ni veljavna. Vpisnina zapadejo v prid Kolu jahačev in vozačev Prestolonaslednik Peter v Ljubljani.

6. Denarne nagrade se izplačajo dan po dirki pri Kmetijski posojilnici v Ljubljani. Častne nagrade se razdele takoj po končan konkurenci.

7. S prijavo se podvrže vsakdo izreku vodstva dirke. Za kasačke dirke veljajo pravila Centralne Jugoslovenskih kasačkih društev v Ptujju.

8. Dirke se vrše samo v slučaju, ako se za posamezne točke prijavi vsaj 4 konj

kurenti, v katerem slučaju se izplača samo 1. in 2. nagrada.

9. Vozniki se morajo legitimirati pri startu s svojo licenco, brez katere je start prepovedan. Opozorjajo se konkurenti, da nosijo one barve, katere so prijavili.

10. Vse pravste rešuje uprava dirke, in sicer samo v tem slučaju, ako oseba, ki vloži protest, vplača najprej 200 Din, ki zapadejo v korist društva, ako se glasi sodbda, da protest ni upravičen. Protesti

zoper kasačke dirke se sprejemajo še 24 ur po dirki; za galopno dirko in military samo takoj po završeni dirki (konkurenci). Proti odločitvi uprave dirke ni priziva.

11. Dirke se vrše ob vsakem vremenu. 12. Pri kasačkih in galopni dirki se na totalizatorju sprejemajo stave na poedine konje.

13. Odbor Kola jahačev in vozačev Prestolonaslednik Peter v Ljubljani si pridržuje pravico spremembe sporeda.

Gospodarstvo

Razstava živine v Mozirju

Misel, da bi se potom razstav živine poglodelo zanimanje za eno najvažnejših panog gospodarstva v gornjegrajskem srezu, dobiva med tamkajšnjimi živinorejci vedno več pristašev. Saj so baš razstave in z njimi zvezana predavanja in naprednejših držav povzdignila živinorejo na visoko stopnjo. Na takih razstavah vidi vsak gospodar, kaj se s pametno in racionalno odgojo dá doseči. Imajo pač razstave tudi ta namen, da vzbudijo pri živinorejcih, ki se še krčevito drže starih šeg in navad, zanimanje za današnje načine naprednega gospodarstva, kajti ko vidi lepo živino svojega soseda in jo primerja s svojo slabo, se mu nehote budi misel: zakaj bi tudi jaz ne imel take živine kakor moj sosed!

Drugi namen, ki ga imajo živinske razstave v gornjegrajskem okraju, bi bil ta, da z njimi privabimo kupce za našo plemensko živino. Naš okraj, ki ima mnogo planinskih pašnikov, je v prvi vrsti poklican, da odprodaja svojo odlično plemensko živino onim krajem mariborske oblasti, ki gojijo mariborsko pasmo in ki nimajo planinskih pašnikov za vzrejo mlade plemenske živine.

Razstava, ki so jo dne 4. t. m. priredile občine Mozirje trg, Mozirje okolica, Smartno ob Paki, Ročica in Kobarje, nam je nudila razveseljiv pogled v bodočnost. Moglo se je ugotoviti silno zanimanje za razstavo samo kakor tudi dejstvo, da se je na razstavo prignala res lepa živina. Razveseljivo je to tem bolj, ker so vsa sredstva, ki so potrebna za prireditelje, stavile na razpolago imenovane občine in krajevni denarni zavodi ter za prireditelje niti niti od države, niti oblasti, niti Kmetijske družbe, niti okrajne nikakega prispevka. Zato tudi premleje niso bile tako visoke, kakor bi jih po kvaliteti zaslužili posamezni komadi. Požrtvovalnost imenovanih občin in denarnih zavodov, in to posebno občin Mozirje trg in Mozirje okolica, je vsekakor vse hvalje vredna.

Razstavljeno je bilo 78 krav, 82 telic, 17 bikov in 10 ovac. V pogledu ocenjevanja je komisija, sestavljena iz gg. inž. Koprivška (iz kmetijske šole v St. Jurju ob juž. železnici), Stručja, Steblovnika, Hleberbergerja iz Gornjega grada, glede na čistost pasme zelo stroga, pa je vendar zaradi nečistoč izključila od premiranj v celem samo 3 komade. V splošnem je komisija ugotovila lep napredek ob lanske razstave, in to posebno na mladih živilih, katerim se je poznalo, da so bile v mladosti pravilno vzgojene. Zato, se je morala komisija tudi v letošnjem letu omejiti samo na ocenjevanje zunanjih vidnih znakov ter ni mogla šteti v dobro tudi notranjih dobrih lastnosti. To bo le tedaj mogoče, ko bodo naši živinorejci uvedli mlečne poskušnje in rodovitno. Tedaj bodo take razstave imele še mnogo večji pomen, kakor ga imajo danes.

Razstave se je s strani mariborskega oblastnega odbora udeležil kmetijski referent g. Zupančič, ki je v svojem govoru spodbujal živinorejce k smotrenemu delu ter jim obljubil pomoč. Gerent mariborskega okrajnega zastopa g. Lipovšek je v svojem govoru izrazil svoje zadovoljstvo pri pogledu na razstavljene lepe živali ter je obljubil, da bo v bodoče okrajni zastop nabavil vsa plemensko živino v tem okraju.

Razstavo je zaključil s kratkim predavanjem gosp. inž. Koprivšek, povzročajoč navzoče, da se vsi oklenejo živinorejske zruge, ki se je ustanovila za omenjene občine. Željo, da bi uspehi pri prihodnji razstavi bili še večji, so se razdelile letošnje nagrade v skupnem znesku 4780 Din.

Tržna ooročila

Novosadsko blagovna borza (8. t. m.) Pšenica: baška, Tisa, 76 kg, 2 %, 1 vagon 807.50; gornjebaška, 77 — 78 kg 6 vagonov 812.50; banatska, 75 — 76 kg, 1 vagon 802.50. Turčija: baška, 11 vagonov 154 do 155; banatska, maj, junij, 4 vagoni 160. Moka: baška, 40, 4 vagoni 450 — 457.50; banatska, 40, 2,5 vagona 442.50 — 445; baška, 40, 1 vagon 380. Tendence nespremenjene.

Svinjski sejem v Mariboru (8. t. m.) Dogon 202 svinji. Cene: prasi 5—6 tednov stari 90 — 100, 7—9 tednov 150 — 200, 3 do 4 mesece 260 — 350, 5 — 7 mesecev 420 do 450, 8—10 mesecev 530 — 550, 1 leto 1250 — 1500 Din komad, kg žive teže 9.50 do 11, mrtve 15—16 Din. Prodalo se je 147 komadov. Kupčija srednja.

Dunajska borza za kmetijske produkte (7. t. m.) Z ameriških borz kakor iz Budimpešte so prispela čvrstejša poročila, tako da je postalo razpoloženje dunajskega tržišča v temelju razpelo. Razpoloženje za nakupovanje pa je ostalo nadalje zelo majhno, zaradi česar ni prišlo do povišanja cen. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine z 100 kg v šilingih: pšenica: domača 42.75 — 43.25, madžarska Tisa (79 — 80 kg) 49 — 49.50; rž: 37 do 37.50; turčija: 24 — 25; oves: domači 29.50 — 30.

Dunajski živinski sejem (7. t. m.) Goveda: Dogon 244 komadov. Cene so ostale na pram glavnemu sejmju nespremenjene. — Svinje: Dogon 1081 komadov. Ob mirnem prometu so se pocenile mesne svinje do 10 grošev pri kg; pitane so ostale v cenah nespremenjene. Za kg žive teže notirajo: mesne svinje 1.90 — 2.20, debele 2.15 do 2.60 šilinga.

— **Hrvatska eskomptna banka v Zagrebu.** Na seji ravateljstva 5. t. m. se je sklenilo, da se bo redna glavna skupščina za minulo poslovnio leto vršila 28. t. m. ob 5. popoldne v družbenih prostorih. Glavni skupščini bo predložena bilanca za l. 1926., ki se zaključuje s čistim dobičkom v znesku 14.763.565 Din 99 par. Nadalje je ravateljstvo sklenilo predlagati glavni skupščini, da se izplača 8 % dividenda po delnici 100 Din nominala, torej 8 Din in da se odkaže izrednemu rezervnemu fondu 1.500.000 Din, pokojnin-

skemu skladu 500.000 Din, a na novi račun da se prenese 1.255.962.79 Din.

— **Pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe z Grčijo.** Naša delegacija za trgovinska pogajanja z Grčijo je dovršila vse priprave ter bo odpotovala v ponedeljek pod vodstvom načelnika ministrstva za trgovino in industrijo Save Kuklića v Atene. Ta pogodba bo bolj važna za naše južne kraje, ki so v precej živahnih trgovinskih stikih z Grčijo.

— **Naši gojenci na kmetijskem sejmu v Dansk.** Na poziv danske vlade je ministrstvo za kmetijstvo in vode izbralo šest gojencev, ki bodo v Kopenhagnu študirali dansko kmetijstvo, predvsem mlekarstvo. Določeni gojenci so: inženjerji agronomi Velibor Branković, Karol Vrečko in Matija Abec; absolvirani gojenci kmetijskih kol: Gojko Kozomara, Ivan Benko in Uroš Vojnovič. Določeni gojenci bodo te dni odpotovali v Kopenhagen, kjer bodo gojenci Danskega kmetijskega društva. Tetaj bo trajal eno leto.

— **Dobave.** Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 9. t. m. ponudbe za oddajo popravila željeznega drobilca za drobljenje kosovnega premoga, do 14. t. m. za dobavo smrekovih in borovih plohov, do 15. t. m. za dobavo električnega materiala in za dobavo kompletnega merilnega mosta za merjenje uporov. — Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 15. t. m. ponudbe glede dobave bukovih pragov, do 16. t. m. pa glede dobave in poprave konjske opreme. — Direkcija drž. rudnika v Brezi sprejema do 16. t. m. ponudbe za dobavo portlandskega cementa. — Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 20. t. m. ponudbe za dobavo zemljevidov Besne in Hercegovine in za oddajo tiskanja pregledne geološke karte. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 12. t. m. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave delov varov; 16. t. m. pri intendanturi komande Boko Kotorske v Ercogovem glede dobave drv; 27. t. m. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave deek in lat, pri odeljenju za mornarico v Zemunu glede dobave lanenega platna za delavske obleke ter blaga za slavnice iz blazine ter glede raznega vodovodnega materiala; 28. t. m. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave Graoverjevih prsninov za vijake; pri odeljenju za mornarico v Zemunu glede dobave angleškega premoga, pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave oklopov za letišča; 29. t. m. pri odeljenju za mornarico v Zemunu glede dobave pšenične moke. — Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za vpogled.

— **Mariborsko tržišče usnja in kož.** Zadnje dni so bile v Mariboru za usnje in kože naslednje cene: konjske kože 75 — 150 Din komad, goveje kože 10 — 12, telečje 17—19, svinjske 9, goraje usnje 75 — 100, podplati 40 — 60 Din za kg.

Borze

8. aprila.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupciški zaključki.) Vrednote: investicijsko 86.5—87.5, Vojna škoda 338—340, zastavalni in komunalne Kranjake 20—22, Celjska posojilnica 195 — 197, Ljubljanska kreditna 150 — 0, Merkantilna 98 — 100, Prastedion 850 — 0, Kreditni zavod 160 — 170, Trbovlje 0—420, Veveče 135 — 0, Stavbna 35—65, Sešir 104 — 0. — Blago: Tendence za les nespremenjene čvrsta, za deželne pridelke mlečna. Zaključenih 7 vagonov lesa.

ZAGREB. Vojna škoda se je danes podražila za 1 dinar in se je prodajala promptna po 339 (včeraj 338). — Italija se je danes zopet mednarodno dvignila in jo v Zagrebu končala pri 274 in pet osmink. Tedaj drugih deviz brez pomembnejših sprememb. Skupni devizni promet 8.3 milijona dinarjev. Notirale so devize: Amsterdam izplačilo 2279.5 — 2285.5, Dunaj izplačilo 800.5 do 803.5, Berlin izplačilo 1351 — 1354, Budimpešta 995 — 998, Italija izplačilo 278.65 do 275.35, London izplačilo 276.2 — 277, New York dek 56.75 — 56.95, Pariz izplačilo 222.5 — 224.5, Praga izplačilo 168.3 — 169.1, Svica izplačilo 1094 — 1097; valute: dolar 56.4 — 56.6 avstrijski šilingi 808—806; efektiv: bančni: Eskomptna 104.3 — 105.5, Polje 15.5 — 15

Iz življenja in sveta

Prostozidarstvo pred vojno in po vojni

Neka francoska revija je objavila statistiko prostozidarjev pred vojno in po vojni. Glasom objavljenih števil je bilo pred vojno, l. 1911., v Evropi 6383 prostozidarjev. Šteje so 383.219 članov. Po vojni se je število prostozidarjev še bolj pomnožilo. Vseh evropskih lož je 7689, članov pa 575.342. Po kontinentih je stanje naslednje:

Afrika je imela pred vojno 28 lož in jih ima danes 91; Severna Amerika jih je štela pred vojno 14.921 z 1.513.464 člani in jih ima danes 17.008 ter nad tri milijone članov; Srednja Amerika je imela l. 1911. 274 lož in okroglo 30 tisoč članov; Južna Amerika pa 574 lož in nad 36 tisoč članov. V Avstraliji je bilo ob istem času 1225 lož z nad stotisoč člani.

V drugih deželah je bilo 150 lož z okroglo 24 tisoč člani. Kolikor je mogoče danes pregledati položaj, imajo prostozidarji okroglo 4 milijone članov in 95 odst. števila jih odpade na Američane in Angleže, torej na Anglosase.

V Jugoslaviji je pred vojno obstojala samo ena prostozidarska loža, ki je štela 78 članov. Po statistiki iz lanskega leta je danes v naši državi 18 lož, katerim pripada skupno 600 članov. Značilno je, da so prostozidarji pred vojno nazadovani samo v latinskih deželah, namreč v Španiji, na Portugalskem in v Južni Ameriki. Na Španskem se je število prostozidarjev po vojni povečalo in se vedno stalno narašča. Kako je v fašistični Italiji, statistika ne pove, vendar pa je verjetno, da se tudi tamkaj prostozidarstvo jača, čeprav mu je fašizem nasproten.

Kako je Cambridge porazil Oxford

Zanimivosti s sobotne veslaške tekme. Poročali smo že o veliki veslaški tekmi med moštvoma dveh najslavnejših angleških univerz, ki jo je Cambridge odločil v svojo korist. V naslednjem prinašamo poročilo očitca, ki je prisostvoval velikemu boju.

Letošnja veslaška tekma med Oxfordom in Cambridgeom, piše reporter, je bila gotovo najlepša, kar smo jih videli po vojni. Oxford je kazal vso vojniško nečuvno energijo in je v prvih treh milijah čisto nadvladoval svojega tekmečarja. Celo v poslednji četrtini milje, ko se je zdelo njegova zmaga docela nemogoča, ni temnomodro moštvo za trenutek popustilo v brezupnem naporu.

Bilo je lepo pomladno vreme in lahni južozapaden vetrč je zibal valove Temze. Že davno pred napovedanim časom so se jele zbirati na obedi bregovih reke množice ljudstva, ki so se jim kmalu po dvanajsti uri pridružili novi dotoki. Z veliko napetostjo so pričakovali ljudje danega znamenja. Svetlosinje rozete (klubska barva Cambridgea) so bile zastopane v mnogo večjem številu kakor temnomodre kordarde. Sleherni gledalec in sleherna gledalka je hvalila čednosti in povzdigovala v nebo zmagoznosti svojega favorita. Ljudje so sklepali najnenavadnejše stave. Dva fantalina s protivniškimi rozetami v gumbicah nikakor nista mogla pričakati konca tekme. Boks naj odloži! Stopila sta v brzo improviziran ring in se jela obdelovati s pestmi. Boj je bil kratak. Zmagal je Cambridge knock-out.

Sele ob trideset na 2. je bil dan znak za start. Oxford, ki mu je bil zreb naklonjen, si je izbral desni breg, ki je bolj zavarovan pred vetrom.

V početku je vodil Cambridge. Pri Leander Boathousu ga je Oxford dosegel in za kratko dobo celo prehitel. Tedaj se je začelo za res. V bližini hamersmithskega mostu sta protivnika silno pritiskala. Šlo je za čast, kdo bo prvi pod mostom. Zmagal je za pol dolžine Oxford.

Pri Chiswicku je jel pihati hud veter, ki je oxfordске veslače močno handicapiral. Cambridge si je takrat že pridobil nekoliko boljši položaj. Pri barne-

škem železniškem mostu se je Oxford s čudovitim elanom pognal naprej, hoteč za vsako ceno dohiteti tekmečarja. A Cambridge se ni dal ugnati. Tisti mah je postal vsem gledalcem jasno, na kateri strani bo končna zmaga. Oxford se je boril zgolj še za čim častnejši poraz.

Neposredno za tekmujočima čolnoma, pred novinarsko ladjo je plula jachta »Magician«, na kateri sta se vozila Guy Nickalls, ki je pet let veslal za Oxford, in sportni strokovnjak J. C. Squire. Ves čas tekme sta menjala se govorila v mikrofon in poročala o fazah epičnega boja. Osem metrov dolga antena, razpeta med dvema jamboroma, je odnašala njune besede na suho in od tam je šlo poročilo telefonično v studio British Broadcasting Company, ki ga je brezžično oddala svojim 2 in pol milijona naročnikov. Ta poskus se je letos vršil prvič in pravijo, da se je prav dobro obnesel.

Absurd vseh absurdnosti

Na Madžarskem so bila izdana posebna določila za zaščito morale. Madžarke ne smejo nositi ne prekratkih kril ne velikih dekoltejev. V trgovinah se ne smejo prodajati demoralizirajoče razglednice in pohujšljive slike (pojem pohujšljivosti je zelo elastičen) in celo brivci ne smejo imeti v svojih izložbenih oknih neozgrajenih voščenih lutk, zakaj tudi tam je morala v nevarnosti, da propade.

Kako pretirane so odredbe za zaščito morale, pa nam posebno nazorno kaže ta-le primer: Neka dama je šla pred nedavno brez moškega spremstva po ulici in je zavila v kavarno, kjer je naročila kavo. Natakari je pristopil in ko mu je dama naročila okrepčilo, ji je odgovoril, da ji ne sme postreči, ker je brez kavalirja. Lahko si mislimo, da je dama debelo pogledala. Toda natakari se je opravičil. On da je nedolžen, naredba notranjega ministra da veleva tako. Samostojni dami da ne sme servirati, če sedi sama za mizo.

Kaj je dami preostalo drugega, nego da je šla naravnost na ulico in si poskusa kavalirja! Nagovorila je prvega gospoda, ki ga je ušla, in ga je prosila, naj ji oprosti, toda če ima čas, naj jo spremi v kavarno, da lahko popije čašico kave, preden gre naprej po svojih poteh. Nagovorjeni gospod se je sicer začudil, a ker je Madžarom kavalirski čut prirojen, ni odklonil prošnje. Stopil je z damo v kavarno. Sedaj je natakari poslušno pristopil in postregel damo z vsem, kar je naročila. Če bi bil pri tem prizoru navzoč madžarski notranji minister, ki je moral tako imenitno zaščititi, da morajo dame nagovarjati gospode na ulici, če hočejo biti postrežene v kavarni, bi se bil pač prijel za nos, kar pa morda ni na Madžarskem kavalirski navada.

General Pershing

poveljnik ameriških čet na francoski fronti za svetovne vojne, je kakor vsa povojna leta tudi letos posejil Francijo in pokopal lišče, kjer počiva 30.000 ameriških bojnikov. Z generalom je prišel mr. Cret, arhitekt iz Filadelfije.

Ček angleškega prestolonaslednika

Ni ga bolj popularnega prestolonaslednika v evropskih državah, kakor je waleški princ, najstarejši sin angleškega kralja. Mladi mož neprestano skrbi, da se dobro podkži za svoj bodoči vladarski poklic s popularnostjo med angleškim ljudstvom ter med prebivalstvom angleških dominijonov. Zadnjič so poročali listi, kako se je princ udeležil pojedine v nekem londonskem hotelu. Plačilni natakari, ki je princu stregel, je bil deležen posebne nagrade. Prestolonaslednik mu je izročil ob slovesu ček, glaseč se na pet funtov. Ne ki American, ki je bil zelo radoveden, kaj je na čeku zapisano, je pristopil k natakariju in mu ponudil za ček najprej 25, pozneje 50, na koncu pa celo 100 funtov. Seveda mu ga natakari za noben denar ni hotel izročiti. Meneč, da hoče plačilni natakari napraviti s čekom le dobro kupčijo, je tiščal vanj še

Glavni vhod gradiča Doorn

na Holandskem, kjer biva v izgnanstvu bivši nemški cesar Wilhelm II.

A. Duvernois:

Premijera

Ob dveh po polnoči. Postelja, v postelji Lucijan, Spi trdno kakor človek, ki je uverjen, da je ljubljene. Svetloba ga mahoma zbudi. Marcela je, ki se je vrnila. Na glavi ima lep klobuk, na sebi večerni plašč, v roki lornet.

— ... bro jutro! Zelo lepa si.
— Pozdravljen, mali moj!
— Prišla si domov?
— Da, domov. Le spi.
— Ali me nočeš poljubiti?
— Nisem te hotela buditi.
— Jaz se takoj zbudim... Koliko je ura?
— ... Pol ene...
— Ali me ne boš poljubila?
— Bom! Kakor otrok si! Nu... si zadovoljen?
— Dišiš po gledališču.
— Dobro diši?
— Mešanica oranž, prahu in perunike. Ali je bilo lepo?
— Kaj?
— V gledališču?
— Zelo lepo. Le zaspi.
— Ne morem spati.
— Da, a jaz sem utrujena...
— Palfilatre je bil zelo ljubezniv, da ti je dal vstopnico za premijero, ki je

vzbudila največje zanimanje.

— Zelo ljubezniv, zares...
— Ali si imela ugoden sežek?
— Ni bil ne dober ne slab.
— Parket? Balkon?
— Da.
— Oboje?
— Susti me že pri miru. (Odide v toaletno sobo.)
— Ali je Pimrov komad lep?
— Ganljiv.
— Ali si jokala?
— In smejala se.
— Torej za jok in za smeh, A Parsile, ali je bila lepo oblečena?
— Divno...
— Ali si jo ploskali?
— Zelo.
— Ali je prišel pisatelj na oder?
— Ne vem, sem že odšla.
— To si neumna! Zamuditi nekaj, kar je najbolj ganljivo. Ali si dobila takoj avto?
— Naročila sem ga že pred predstavo.
— Ali je bil šofer zadovoljen?
— Ne bodi tako siten... Ne morem več govoriti... Komaj se držim na nogah, tako sem utrujena...
— Ali si videla znanca?
— Nikogar.
— Nikogar?

— Sedela sem v svojem kotu in v odmorih nisem hodila ven.
— A lepi Crevalle?
— Vedno lep.
— Ali je uspešno nastopil?
— Zelo.
— Kolikokrat so ga na koncu poklicali na oder?
— Devetkrat.
— Imenitno!
— Veš, v tem gledališču je zavesa zelo lahka. Sedaj pa nehaj, ne muči me več! Ugasnila bom in legla.
— Ti si zaljubljena v Crevallo!
— Lepe ljudi sovražim.
— Hvala... Pridi, da te objamem, moja mala...
— Ne dotikaj se me.

Noč mine. Ob enajstih dopoldan. So-barica, Časopis, Marcela vzame časopis in čita vznemirjeno: »Mnogostevnilna publika, ki je prišla v Moderne-Theatre je našla zaprta vrata. Premijera, ki bi se morala vršiti sinoči, je bila odgodena, ker je bil g. Julian Crevalle hriprav in gdč. Armanda Parsile prehajena...«

— Daj mi časopis.
— Marcela zmečka časopis in ga vrže daleč od sebe.
— Ne dam!

2 vsled 2

velikega uspeha našega včerajšnjega sijajnega sporeda se predvajata oba popolnoma nova filma in sicer

Prestol in ljubezen...

izredno lepa ljubavna drama slovite Elinor Glyn (8 dejanj) in

Kot drugi šlager izvrstna, salonska, pustolovna, senzacionalna in smeja polna burka

Lov za zaročenko...

(Eine tolle Brautjagd), v glavni vlogi edin: naslednik nepozabnega Maks Linderja, originalni Raymond Griffith.

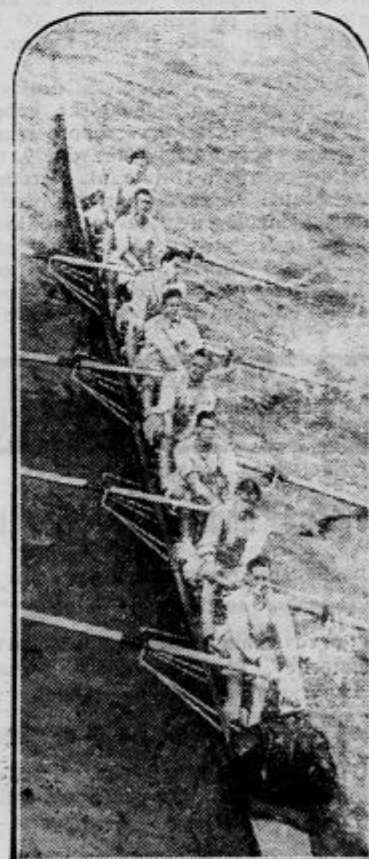
Danes ob: pol 4., pol 6., pol 8. in četrta na 10.

Pri vseh predstavah pomnoženi orkester! Preskrbite si pravočasno vstopnice! — Cene navadne!

ELITNI KINO MATICA, najudobnejši kino v Ljubljani.

Prednaznailo: »Ljubimkanje v samostanu« (Večni plamen ljubavi...)

naprej in mu je ponujal vedno večje vsote. Natakari pa se je slednjič naveličal Američanove vsiljivosti, poklical je svoje tovariše in je Američana vrgel čez prag, ček pa shranil v spomin sebi in svojemu potomstvu.

Zmagovito moštvo Cambridgea

Smrt znanega jockeya

Popularni angleški jockey George Archibald je te dni v Londonu umrl na posledičnih poškodb, ki si jih je nakopal pri neki dirki. Archibald je bil zelo znana oseba; samo na tujem je zmagal približno stokrat. V domovini pa je štelo njegovih zmag še mnogo večje, približno 180. Bil je izborni jahač, umel je ceniti tempo in je dosegel zmago vedno šele v poslednjem trenutku, ko so vsi njegovi sotekmeci mešali.

Kakor pri mnogih jahačih se je maščevalo življenje, tudi nad Archibaldom. Ko je prišel v leta, se je začel rediti, in to je postalo zanj usodno. Moral je radi tega večkrat odpovedati pozive k tekmovalstvu. Bil pa je še vedno strasten jahač in se je udeleževal tekmovalstva, kjer je le bilo mogoče. Lani je jahal 164 krat in je samo 14 krat zmagal. Umrl je kakor vojak. Malo po tekmi ga je zadela kap. Pokopali so ga z velikimi častmi. Za njegovim konduktom je šla vsa londonska aristokracija.

Svileno-vzorčaste plašče

za dame, najmodernejših krojev, je izdeloval modni atelje tvrdke Drago Schwab, Ljubljana.

Ta sijajni izdelek obdružujejo številne dame.

Odsekana noga

Na Dunaju teče že drugi teden senzacionalni proces radi poskušene goljufije proti tehniku Mareku. Mož je izumitelj; pred časom se je dal pri zavarovalni družbi »Danubian Lloyd« zavarovati za ogromno vsoto in je za vsak del telesa preciziral posebno zavarovalnino. Nogo si je dal zavarovati za 400 tisoč dolarjev, ali 22 milijonov Din; in res, kmalu po sklenitvi zavarovanja je noga odletela.

O tem, kako je odletela, razpravlja sedaj dunajsko sodišče. Menda ni treba razkladati, da je aparat pri tej obravnavi ogromen, skoraj brez primere; pred sodniki defilirajo inženjerji, tehniki, zdravniki, psihijatri, prič pa je ogromno število. Glavno vprašanje je: ali si je Marek odsekal nogo hote ali po nesreči? On seveda trdi, da po nesreči. Ko je obsekaval velik kos lesa, se mu je zasadila sekira v nogo in noga je odletela. Tako pravi sam. Toda zdravniki trdijo drugače: da ima noga udarce, na podlagi katerih je mogoče izpričati, da je nekdo tolkel po nji in jo udaril vsaj štirikrat preden se je ločila od telesa.

To naj bi bil dokaz, da si je Marek odsekal nogo sam, ker bi prišel na ta način do visoke zavarovalnine. In to trditve ponavljajo zdravniki zaporedoma. Psihijatri obdružujejo Marekovo duševno ravnotežje, njegovo prisotnost duha ob vsaki konfrontaciji in rafinirano ujemajoče se izpovedi njega in njegove žene, ki je sobitožena goljufije in sedi poleg moža na zatožni klopi.

Proces je velezanimiv, v podrobnostih prav interesanten kakor v celoti, najzanimivejša v njem pa bo razsodba, katero pričakuje javnost z veliko napetostjo.

Dopisi

LITJA. Šahovska simultanka, ki jo priredi pod okriljem litjskega šahovskega kluba prvič celjskega šahovskega kluba g. cand. iur. Kazimir Modic, se vrši v torek 12. aprila v posebnem salonu pri Urški. Začetek ob 20. Vabljeni vsi šahisti, kdor ima svojo šahovnico, naj jo prinese s seboj. — Tajnik.

LITJA. Poljska pisateljica Gabriella Zapolska prikazuje v svoji tridejanski komediji življenje podeželske uradniške družine. Gospa Duliska ima v svoji rodbini neomejeno oblast, svojega moža je zdresirala že tako, da se je sploh odvalil govorjenja, denar mu pobere prvega, za kavarno mu pa daje sproti dnevno, cigare mu deli tudi po vojaško. A disciplina ne rodi uspehov, sin se vlačí po tinitangli in onesreči domačo služkinjo, katero mu je mati nastavila kot vabo, da bi ostajal doma. Da se sin osvobodí materine roke, zapeljana devolko, a v tej borbi zmaga le zopet gospa Duliska. — Moralo gospe Duliske, vorzori naše sokolske gledališče v nedeljo, dne 10. aprila ob 20. zvečer. Konec ob 22.30. K predstavli mladini vstop ni dovoljen. Predprodaja vstopnic v trgovini g. Končarja.

RADOVLJICA. Pretečeno nedeljo nam je nudil naš sokolski oder izreden užitek. Igrali so zgodovinsko dramo francoskega pisatelja Vikta Hugoja »Marija Tudor«. Videli smo od tega pisatelja na našem oderu že dve stvari namreč »Lukrecijo Borgia« in »Angelo«, ki pa daleč nista tako težki in dejansko komplicirani, kakor »Marija Tudor«. Dejanje se vrši v šestnajstem stoletju in zahteva mnogo opreme tako v scenografiji, kakor v kostumih. Pri naših skromnih razmerah sta se scenaristi in kostumirale izredno dobro posrečila. Zelo učinkovito je v zadnjem dejanju spreved, ko peljejo obsojenca na morišče. Tudi divjanje ljudske mase pod kraljičinim gradom je bilo dobro in naravno izvedeno. Glede posameznih igralcev moremo reči le to, da so se po večini z vso ljubeznostjo zavzeli za stvar, nekateri pa so zanesljivo tekst, kar je bilo in kvarljivo vleklo dialoge v požarnost. To sicer ni motilo celotnega vtisa, ali v prihodnosti naj se popravi. Glavne vloge so bile po večini v večjih rokah naših starih znancev, tudi priljubljeni g. Klavora je prišel pomagat. Nova prikazen na našem oderu je bila gdč. Lenardičeva v vlogi Jane. Ta vloga zahteva mnogo in je zelo težka. Gdč. Lenardičeva je pokazala, da ima smisel za gledališče in da prešudira tudi bistvo vloge, njena obrazna mimika je pravilna, organ dober. Z naravnim darom ki ga ima, bo dosegla še zelo veliko, če se bo hotela posvetiti stvari. Radi zanimive snovi, in kakor rečeno, dobre izvedbe tekega komada je priporočati vsem, ki iz niso videli pretečeno nedeljo, naj si jo ogledajo prihodnjo nedeljo, ko se vržijo ropolne Občinstvo je z zanimanjem sledilo dejanju, kar znači, da našim obiskovalcem te igre ugajajo. V ostalem na nas tudi veseli, da se je gotove vrste inteligence pri najresnejših scenah prav od srca nasmejala; tem ne moremo reči drugega, kakor: Blagor ubogim na duhu! D—c.

Prvovrstni beli platneni čevlji za dame

cena Din 48-

Samo dokler traja zaloga!

TEKSTILBAZAR, Krekov trg št. 10
Prilije In I. nadstropje.

M. Zévac

Papežinja Favsta

Roman

Progarska ulica, povsem zapuščena, je ležala sredi hrumečega Pariza kakor tih otoček sredi razburkanega morja. Stopila sta v dvorec, kjer si je vitez neutegoma privezal dušo z dvema zvrhama čašama vina.

Karel je povel Pardaillana v spalnico svojega pokojnega očeta ter mu je odprl eno širokih in globokih hrastovih omar, ki so stale ob zidu. Bila je polna obleke.

»Dragi prijatelj,« je rekel vojvoda, »evo vam oblačil, ki jih je nosil Karel IX. Razen moje matere se jih ni še nihče dotaknil. Vaša obleka je vsa raztrgana. Oglejte si te stvari: morda najdete med njimi kaj primerne zase.«

Pardaillan je spustil oči po kraljevski garderobi in jih je nato nekam nežno ustavil na mladem vojvodi.

»In vi?« ga je vprašal.

»Oh, jaz se ne bi dotaknil teh svetinj za nič na svetu. Toda vi, Pardaillan...«

»Hvala lepa, Svetlost,« je rekel vitez, hladno kakor vselej, kadar mu je šlo kaj do živga. »Če se ne motim, je bil njegovo Veličanstvo Karel IX. veliko sločji od mene...«

»Res!« je vzkliknil Karel Angoulémski. »Nisem pomislil, da so vam ta kraljevska oblačila premajhna.«

Nato je snel s stene dolg in močan rapir, kakršnih je imel Karel IX., strasten ljubitelj orožja, večje število.

»Vzemite vsaj ta meč, ki ga je nosil moj oče,« je dejal.

»O, to pač!« je rekel Pardaillan. Upognil je rezilo, poizkusil ročnik, ali mu dobro leži v dlani, ter opasal meč s takim zadovoljstvom, da so se Karlu od veselja zasvetile oči.

Mladi mož se je nato preoblekel od glave do nog, zakaj tudi on je bil ves raztrgan. Ko se je vrnil k vitez, je dejal:

»Naročil sem svojim ljudem, da nama pripravijo dober obed. Še pol ure pa sedeva za mizo, da se pokrepčava in razgovoriva... zakaj ppevadati si imava veliko.«

»Hm! Govoriva lahko tudi zunaj in zastran obeda se zadovoljiva s kuhinjo prve gostilne, ki prideva do nje. Kdor se mora skrivati kakor midva, ni nikjer tako varen kakor pod milim nebom in sredi množice na ulici. Pojdiva; oblečeni ste... in z denarjem založeni menda tudi?«

Namestu odgovora je Karel stresel na mizo dve sto zlatnikov, od katerih je vzel polovico zase, drugo polovico pa je porinil pred Pardaillana, ki jo je vestno spravil v žep svojega usnjatega pasu.

Ko sta prišla na ulico, je stopil vitez gredoč v trgovino z oblekami in se je tam spet izpremenil v zalega kavalirja. Svojo opravo je izpopolnil z oklepom od volovskega usnja in širokim plaščem, da bi si mogel v potrebi zakriti obraz. Nato sta jela iskati samotne gostilne, kjer bi se lahko brez skrbi oddahnila.

»Zdaj, ko sva skoro že na varnem,« je spoton.a izpregovoril Karel, »bi vas najprej prosil, da mi ponovite besedo, ki ste jo izrekli davi v moji celici. Dejali ste: v ime Violette, ki je živa...«

»Da,« je odvrnil vitez, »Po vsem, kar sem slišal, ne more biti drugače, kakor da Violette živi...«

Mladi vojvoda se je oddahnil.

»Kaj se godi z njo?« je vzkliknil nato, tako zaupljivo, kakor bi se nadejal, da ga Pardaillan še tisto minuto prime za roko in ga

povede k nevesti.

»Kaj se z njo godi?« je ponovil vitez. »To bova izkušala doznati, kadar mi poveste, kaj se je zgodilo z vami. A najprej vas vprašam nekaj: poznate li gospoda de Maureverta?«

»Videl sem ga v Orléansu, ko je bil tam z vojvodo Guiškim.«

»Dobro. Ako ga še kedaj srečate, glejte, da ga dobite v svojo oblast...«

»In nekaj palcev železa med rebra, jelite?... Vem, da vam je mrzek.«

»Ne, ne!« je rekel Pardaillan s čudnim nasmeškom. »Nisem mislil tako. Če se ponudi prilika, primite ga in privedite ga k meni; ako prej ne izveva, kaj je z vašo zaročenko, od Maureverta izveva gotovo!«

Karlu ni šlo v glavo, kaj naj bi bilo skupnega med Maurevertom in Violetto; vitez s svoje strani pa tudi ni hotel povedati, da je postal Maurevert, kakor mu je v ječi sam povedal, soproj uboge ciganičice.

»Prosim vas,« je povzel Karel, »razložite mi vendar že, zakaj ste me povabili k Sv. Pavlu?«

»K Sv. Pavlu?«

»Da! Rečeno je bilo, da me tam pričakujete s knezom Farneškim in mojstrom Claudom.«

»Oho!« je vzkliknil Pardaillan, misleč na to, da mu je Maurevert v ječi omenil Clauda in kardinala. »Z njima dvema pri Sv. Pavlu? Jaz da sem vas povabil tja?«

»Po gospe, ki ste jo poslali k meni...«

Pardaillan se je zdaj točno spomnil Maurevertovih besed, da sta Farnes in Claude zaprti v Favstinem dvorcu in da jima je umeti od gladi. Karel mu je povečal vse svoje doživljaje do nočne tragedije pri Sv. Pavlu.

KONCERT

vsako soboto in nedeljo
od 20. do 24. ure.

4644

Točim pristna štajerska vina,

dolenjski cviček iz Gadove peči
dalmatinsko črno liter 8 Din
dalmatinsko belo liter 8 Din

Za obilen obisk se priporoča

gostilna — kavarna

Josip Mahnič

Vodmat št. 15.

Kje se najbolje kupi?

To je brez dvoma znano glede
kakovosti blaga in res nizkih cen:

pri IGNAC ŽARGI

LIUBLJANA, Sv. Petra cesta 11

Priporoča cenj. odjemalcem veliko iz-
biro raznih nogavic, rokavic, površnih
hopic, bluz, oblek ter raznega moškega,
damskega in otroškega perila, samo-
veznic itd.

Velika izbira potrebščin za krojače in šivilje.

Za piruhe!

Velika izbira velikonočnih daril:
Bonbonov, čokolade za polico,
peciva, prstnega medu
Na debelo.
Na drobno.

JOSIP VITEK

delikatosa, trgovina s kandi na debelo,
Izdelovalnica peciva
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 13
(vogel kolodv. ulice)

Modro galico 98/99%

špecerijsko blago, kavo, riž, olje, moko, slanino,
mast, koruzo, razno žganje itd. ter

praženo kavo

nudi najceneje na veliko in malo

veletrgovina

Anton Kolenc & drugovi, Celje

Lastna pražarna za kavo. Trgovci, zahtevajte cenik

Nikake posredovalne prodaje! Iz tovarne naravnost k Vam!

Vabimo Vas, da si ogledate našo zalogo

pomladne moške konfekcije

kakor tudi oblek za dijake in otroke.

Ne dajemo na obroke!

Pač pa smo posebno ceni in solidni!

Mehanična tovarna oblek d. d.

odružnica Ljubljana, Mestni trg št. 5.

„ORCO“

aristokrata vseh švicarskih sirov v škatlah zahtevajte povsod.

Tvorničarji: O. Roth & Co., A. G., Uster (Švica)

Zastopniki: FR. SRDAR & CO., ZAGREB, Illica 91.

Preselitev.

Posredovalnica

PAVLA MRAK

se je preselila na sv. Petra
cesto 8 (nasproti hotela Lloyd).

A. J. J. KOVEČ - K. SOŠ
LJUBLJANA - MESTNI TRG

šče se dolgoročno posojilo okoli

Din 1,000.000

s popolnim zemljiško knjižnim zavarovanjem ob dobrih obrestih. Ponudbe pod
»Za-11.563« na Publicitas d. d. Zagreb
Gunduličeva 11 4538

Potrebujemo nujno večje število

oglarjev

za takojšnji ali poznejši sprejem
v delo. Plača po dogovoru. Obr-
nite se pisмено ali ustmeno na
gozdni urad Karla Auersperga v
Kočevju.

Ko si želite nabaviti za amčeno trpežno
kakovostne, jedilnice, gosposke
sobe, kuhinje itd. Vam nudi po
jako znižanih cenah

ANDREJ KREGAR

tvorniška zaloga pohištva št. Vid n. Ljubljano (nasproti
kolodvora Vižmarje) — Zalogo si ogledate lahko tudi v
nedeljah. — Zahtevajte cenik.

Potnik za mlevske proizvode

dobro uveden pri strankah za tukajšnji
trg in celo Slovenijo, se sprejme ta-
koj pod ugodnimi pogoji. Reflektira
se samo na prvovrstno moč. Po-
nudbe s cur. vitae pod »Prvo-
vrstna moč na Aloma Com-
pany, Ljubljana. —

Korespondentinja

perfektna slovensko-nemška stenotipistka,
vajena vseh pisarniških poslov; nastop
15. aprila ali 1. majnika. Oferte pod
št. 1007 na Aloma Company,
Ljubljana.

Otomane

v plišu,
goblen,
damast
in gradl

nudi po

konkurenčnih cenah

Rudolf Radovan,

tapotnik

Krekov trg št. 7

— poleg Mestnega doma.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Preselitev.

Stavbeno podjetje Acceto in drugovi

družba z o. z. v Mariboru

se je preselila iz Franciškanske ulice v nove lastne prostore

Koroščeva ulica

nasproti hišne številke 22.

3158

Županstvo občina Črna naznanja tem potom, da je premi-
nul dolgoletni občinski odbornik, predsednik raznih pododborov
itd., gospod

Jožef Dobrovč

župnik

v 54. letu svoje starosti.

Kot marljiv in vesten sodelavec v prid občine si je zasigural
trajen spomin.

Črna, dne 5. aprila 1927.

4602

Bogudvan. previden s tolažili sv. vere nam
je umrl naš ljubljani stric, nečak bratranec gospod

Franc Borštnar

posestnik.

Pogreb blagopokojnega se vrši v nedeljo ob
pol 4. iz mrtvašnice državne bolnice na pokopa-
lišče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 8. aprila 1927.

4633

Zalutajoči ostali.